

Raamattua nuorille

Raamatturyhmämateriaali rippikoulukäyttöön Lempäälän
seurakunnalle

Halti Huhtala

Opinnäytetyö, syksy 2017

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Helsinki

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi (AMK) + kirkon

nuorisotyönohjaaja

TIIVISTELMÄ

Halti Huhtala, Raamattua nuorille – Raamatturyhmämateriaali rippikoulukäyttöön Lempäälän seurakunnalle. Diakonia-ammattikorkeakoulu Helsinki, syksy 2017. 73 s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoite oli luoda Lempäälän seurakunnan käyttöön uusi, uudistunutta rippikoulusuunnitelmaa (RKS2017) noudattava raamatturyhmämateriaali isosten ja isosten isosen käyttöön. Materiaalina käytettiin erityisesti uudistunutta rippikoulusuunnitelmaa sekä teorian tietoa nuorista ja ryhmän kehittämisestä.

Lupa työn tekemiseen saatiin syksyllä 2016 Lempäälän seurakunnalta. Pohjaa uuden raamatturyhmämateriaalia varten alettiin heti kerätä. Tutkittiin muita aiheesta tehtyjä töitä ja teorian tietoa, ja keväällä 2017 kehitettiin itse materiaalin ensimmäisen version. Materiaali oli koekäytössä kesällä 2017 yhteensä neljällä Lempäälän ja Vesilahden rippileirillä, joista kolme oli leirimuotoisia ja yksi päiväleiri. Koekäytöstä isosilta ja ohjaajilta kerätyn palautteen pohjalta tehtiin lopulliset versiot niin isosen kuin isosten isosen materiaalista (LIITE1 & LIITE 2).

Työ onnistui melko hyvin. Saatua palautetta oli pääasiassa positiivista, ja monet negatiivista palautetta saaneista asioista kyettiin korjaamaan paremmalle tolalle. Täydellisesti toteuttamaan rippikoulusuunnitelman tavoitteita nuorten osallisuudesta ei onnistuttu täyttämään, mutta materiaali on silti hyvinkin käyttökelpoinen.

Asiasanat: Rippikoulu, nuoret, raamatturyhmä, kristillinen kasvatus.

ABSTRACT

Halti Huhtala, Bible for the youth – Bible study material for confirmation school in the parish of Lempäälä. Diaconia University of applied Sciences Helsinki, autumn 2017. 73 p., 2 appendices. Diaconia University of applied Sciences, Degree programme in social services, option in Christian youth work. Degree: Bachelor of social services.

The aim of this study was to create a new Bible study material for the parish of Lempäälä. The material is to be used by young confirmed volunteers. The material was made to follow the guidelines of the new confirmation school program (RKS2017). As for the theory, the new program, as well as the theory of youth and group progression were used.

In autumn of 2016 I got a permission from the parish of Lempäälä to make a new Bible study material for their use. The information gathering started immediately; previous theses on Bible study materials and theory were studied. In spring of 2017 the first version of the material was created. The parishes of Lempäälä and Vesilahti used this version on four confirmation schools during the summer of 2017, three of which were confirmation camps and one was a day camp. Feedback was gathered from the young volunteers and the camp leaders, and according to that feedback the final versions of the material was created.

The work succeeded quite well. The feedback was mostly positive, and many of the negative points could be improved to the final version. The guidelines of the involvement of the youth in the confirmation school program could not be covered perfectly. The material is still beneficial and usable.

Keywords: Confirmation school, youth, Bible study group, Christian education.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA LÄHTOKOHDAT	7
3	AIEMMAT TUTKIMUKSET	8
3.1	Ihan sama – eilen, tänään ja ikuisesti	8
3.2	Muita opinnäytteitä.....	8
4	NUORET	10
4.1	Nuoruus kehitysvaiheena.....	10
4.2	Isonen	11
5	RIPPIKOULU OSANA KRISTILLISTÄ KASVATUSTA JA SEURAKUNNAN TYÖTÄ.....	14
5.1	Rippikoulusuunnitelma 2017	15
5.2	Rippikoulusuunnitelma 2001 ja 2017	15
5.3	Rippikoulun spiritualiteetti	17
6	RYHMÄ	19
6.1	Ryhmän vaiheet.....	19
6.2	Ryhmät rippikoulussa.....	22
6.3	Raamatturyhmä	23
7	OPINNÄYTTEEN TAVOITTEET	25
8	PROSESSIN KUVAUS.....	26
8.1	Käsiteltävien raamatunkohtien valitseminen	26
8.2	Kokonaisuuksien sisällön tuottaminen	29
9	ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET	31
9.1	Palautteen kerääminen	31
9.2	Teorian huomioiminen lopputuloksessa.....	33
9.3	Itsearviointi.....	34
10	LÄHTEET	36

11	LIITTEET.....	39
	LIITE 1: RAAMATTURYHMÄMATERIAALI, ISOSEN VERSIO	39
	LIITE 2: RAAMATTURYHMÄMATERIAALI, ISOSTEN ISOSEN VERSIO.....	63

1 JOHDANTO

Rippikoulusuunnitelma on uudistunut. Uudistunut suunnitelma, Suuri ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 (RKS2017), on astunut voimaan 1.5.2017 ja siirtymäaikaa on 1.10.2018 asti. Se korvaa edellisen suunnitelman, Elämä – Usko – Rukous, Rippikoulusuunnitelma 2001 (RKS2001). (Arkkihiippakunta 2017.) Suunnitelman sisältö tulee ottaa huomioon kaikissa maan rippikouluissa. Seurakunnat saavat tosin itsenäisesti tulkita suunnitelmaa ja toteuttaa tulkintansa mukaisia rippikouluja. (RKS2017, 5.) Opinnäytteenäni tein Lempäälän seurakunnalle uuden raamatturyhmämateriaalin rippikoulukäyttöön etenkin tämän uudistuneen rippikoulusuunnitelman pohjalta (LIITE 1). Suunnitelman pohjalta toteutettiin uudenlainen rippikoulu muun muassa Lempäälän seurakunnassa jo vuonna 2016. Myös Vesilahden seurakunta, jossa myös pääsin koekäyttämään materiaaliani, kehitti jo etukäteen rippikoulukäytäntöjään niin, että vuoden 2017 rippikoulut pystyttiin jo järjestämään uuden suunnitelman mukaisesti. Yhteensä materiaalilleni kertyi koekäyttöjä neljä: yksi Lempäälässä, yksi Lempäälän ja Vesilahden seurakuntien yhteisellä rippileirillä ja kaksi Vesilahden rippileireillä.

Osana opinnäytettäni tein myös raamatturyhmämateriaalia syventävän vihkosen isosten isosen käyttöön (LIITE 2). Näillä kahdella vihkosella yhdessä pystytään ottamaan uuden rippikoulusuunnitelman mukanaan tuomat muutokset monipuolisesti huomioon myös raamatturyhmissä. Lempäälän edellinen raamatturyhmämateriaali oli vanha ja myös näyttikin siltä. Siinä oli runsaasti tietopuolta Raamatusta, mutta se ei oikein millään tulkintatavalla toteuta uuden rippikoulusuunnitelman tavoitteita. Opinnäytteeni oli siis osana rippikoulutoiminnan kehittämistä.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA LÄHTOKOHDAT

Lempäälän seurakunnassa oli vuoden 2015 lopussa hieman yli 17000 jäsentä (Lempäälän seurakunta 2015). Lempäälän kunnassa on lähes 23000 asukasta (Lempäälän kunta 2016), joten seurakuntaan kuuluu noin 75% asukkaista. Lempäälän kunnan väestöstä melkein 24% on alle 15-vuotiaita, kun koko maassa luku on hieman yli 16% (Tilastokeskus 2016), joten kunnan kokoon suhteutettuna nuoria on runsaasti. Lempäälän nuori seurakunta on aktiivinen. Perjantaisin nuorteniltan osallistuu kymmenittäin nuoria, jopa lähes sata. Isostoimintaan liittyy mukaan yli sata nuorta kustakin rippikoulun käyneestä ikäryhmästä. Lempäälän seurakunnan nuorilta olen saanut kuulla, että osallistujamäärät ovat juuri kuluvana syksynä 2017 olleen hieman laskemaan päin.

Opinnäytteeni on raamatturyhmämateriaali rippikoulukäyttöön. Lempäälässä oli aiemmin käytössä materiaali, joka kaipasi päivittämistä. Se perustui Raamatun lukemiseen ja kyseisestä kohdasta keskustelemiseen kysymysten pohjalta. Periaatteessa tämä ei ole huono asia. Monesti raamatturyhmäkerrat kuitenkin päättyivät siihen, että isosilla oli esittämiinsä kysymyksiin yhdet oikeat vastaukset, jotka he tavalla tai toisella johdattelemalla saivat rippikoululaiset löytämään. Tämä ei oikein mitenkään sovi uuden rippikoulusuunnitelman painotuksiin, eikä sillä myöskään ole erityisemmin kosketuspintaa nuorten elämään.

Oman ammatillisen kehittymiseni kannalta raamatturyhmämateriaalin tekeminen antaa eväitä myös itse opettaa Raamatun aiheista. Kuten ylipäänsä kaiken opetuksen valmistelemisessa, myös raamatturyhmää valmistellessa tulee itse tutkineeksi aihetta aivan toisin silmin kuin muutoin.

3 AIEMMAT TUTKIMUKSET

Raamatturyhmämateriaali ei ole millään tavalla uusi keksintö. Aikaisempia materiaaleja on runsaasti: opinnäytteitä, ammattilaisten tekemiä ihan painetuiksi kirjoiksi asti päätyneitä ja yksityisten henkilöiden tai yhteisöjen nettiin tekemiä materiaaleja. Netistä löytyvät ovat pääsääntöisesti tehty muuhun kuin rippikoulukäyttöön, joten käsittelen hieman tarkemmin vain kirjallista materiaalia ja muita opinnäytteitä.

3.1 Ihan sama – eilen, tänään ja ikuisesti

Hirsto, Paalanne ja Siukonen ovat tehneet laajat materiaalit rippikoulua varten niin ohjaajille, isosille kuin leiriläisillekin. Ihan sama - sarjan isosten materiaalissa on paljon opastusta isosena toimimiseen, jonka lisäksi siitä löytyy myös raamatturyhmämateriaali. (Hirsto, Paalanne & Siukonen 2012, 94-130.) Materiaali on melko uusi ja nuorekas, ja siinä on paljon hyvää. Toiminnallisia ideoita materiaalista voisi hyvinkin jalostaa opinnäytetyöhöni. Lempäälän seurakunta on taannoin miettinyt materiaalin käyttöön ottamista, mutta päätenyt pysymään entisessään. Erityisenä syynä on mainittu se, että Lempäälässä on käytössä niin sanottu isosten isonen. Hän on isosryhmän ohjaaja, joka opastaa heitä muun muassa raamatturyhmien ohjaamisessa. Tätä ei Ihan sama ole huomioinut. (Vihtori Leskelä, henkilökohtainen tiedonanto 15.12.2016.)

3.2 Muita opinnäytteitä

Flöjt ja Heikkonen ovat tehneet Lohjan seurakunnalle raamatturyhmämateriaalin vuonna 2012. Seurakunnassa on noin 30000 jäsentä, eli se on noin puolet isompi kuin Lempäälässä. Nuorten toiminta on aktiivista, mutta toimintaan osallistuvien nuorten määrästä ei kerrota. (Flöjt & Heikkonen 2012a, 9-10.) Itse materiaali on melko pitkä, sen jokaisessa eri ryhmäkerrassa on todella paljon tekstiä. Se sisältää myös ohjeita yleisesti raamatturyhmän ohjaamiseen. Aiheet on valittu jonkin tekemisen tai tapahtuman pohjalta, mihin on liitetty Raamatun kohtia. (Flöjt & Heikkonen 2012b.)

Heinineva ja Koskela ovat tehneet myös raamatturyhmämateriaalin rippikoulukäyttöön vuonna 2012. Se on ollut käytössä useissa seurakunnissa ympäri Suomea. (Heinineva & Koskela 2012, 3.) Ryhmäkerrat koostuvat alkutarinasta, Raamatun lukemisesta, toiminnallisesta osiosta ja loppupohdinnasta. Heidän materiaalinsa on sinällään oikein hyvä. Jos olisi tarkoituksena opettaa kristinuskon sisällöt yksin raamatturyhmien kautta, materiaali olisi oikein toimiva.

Koskiniemi ja Salminen ovat tehneet raamatturyhmämateriaalin Korson rippikoulujen käyttöön (2014, 3). Korson seurakunnassa on noin 19000 jäsentä, joten kokonsa puolesta se on lähellä Lempäälän seurakuntaa. Heidän raamatturyhmänsä koostuvat lämmittelytehtävästä, aiheeseen tutustumisesta, Raamatun lukemisesta ja keskustelemisesta, sekä mahdollisesta tehtävästä teemaan liittyen.

Tuoreimman opinnäytetyön aihealueesta ovat tehneet Metsä-Keisteri ja Rosenvall. He kehittivät Raamatturyhmämateriaalin yhdessä Malmin ja Asikkalan seurakuntien kanssa. (Metsä-Keisteri & Rosenvall 2015, 2.) Aikaisemmin tehdyt opinnäytetyöt aiheesta ovat enemmän tai vähemmän käytettävissä olevia. Yksikään löytämistäni ja tutkimistani ei kuitenkaan ole suoraan otettavissa käyttöön, eikä edes pienellä muokkaamisella ole vielä Lempäälän seurakunnan käyttöön sovellettavissa. Joko ryhmien aiheet eivät osu kunnolla yksin Lempäälän leirirungon kanssa, sopivia aiheita on liian vähän tai niitä käsitellään tavoilla, jotka eivät oikein sovellu joko Lempäälän rippikoulukäyttöön tai uuteen rippikoulusuunnitelmaan. Isosten isosen olemassaolon mahdollisuutta ei ole huomioitu näissä materiaaleissa, ja isosten isonen on taas Lempäälässä erittäin tärkeä osa leirin toimintaa.

4 NUORET

Nuoruudesta löytää monenlaisia määritelmiä. Suomen laki toteaa, että nuori on alle 29-vuotias (Nuorisolaki 2016). Yhdistyneet Kansakunnat puhuu nuorista tarkoittaen 15-24-vuotiaita (Yhdistyneet Kansakunnat 2017). Käytti nuoruuden määritelmänä mitä tahansa, rippikoulussa niin leiriläiset, isokset kuin mahdollisesti ohjaajatkin ovat nuoria, joten nuoruutta oli tärkeä tutkia tarkemmin.

4.1 Nuoruus kehitysvaiheena

Rippikouluikäisten, kuin myös valtaosan isosista, psyykinen kehitys on vielä kesken, vaikka he ovat monesti fyysisesti jo aikuisen kaltaisia. Nuori hakee omaa identiteettiään. Hän ei ole varma siitä, mikä hän on, mitä hänen pitäisi olla itsensä tai muiden mielestä. Nuoruusiässä kehittyä huomattavasti kyky abstraktiin ajatteluun. Erityisesti uskonnollinen abstrakti ajattelu kehittyä hieman formaalin ajattelun jälkeen, noin 13-14 -vuotiaana. (Johnson & Monserud 2009, 384-385; Oikarinen 1998, 177.) Näiden kehitysvaiheiden läpikäynti on tärkeää myös kristinuskon kannalta, kun erityisesti koko käsite Jumalasta on lähtökohtaisestikin hyvin abstrakti. Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt (1.Joh.4:12). Olen eri tilanteissa kuullut ja oppinut, että nuori ei välttämättä ole varma haluaako hän identifioitua ”uskovaksi” muiden silmissä, ajatteli hän itse uskonasioista mitä tahansa. Hän myös saattaa ajatella, että jos hän uskoo Jumalaan, hänen pitäisi yhtäkkiä sopia omaan käsitykseensä uskovasta ihmisestä. Useiden nuorten puheista olen myös tehnyt johtopäätöksen, että kaveripiiri saattaa painostaa suuntaan tai toiseen tietoisesti tai tiedostamatta, ja nuori ottaakin hurjasti vaikutteita ympäristöstään.

Arvot ovat ihmisellä, myös nuorella, melko vakiintuneita. Kunkin arvot kuitenkin voivat muuttua esimerkiksi siitä, että saa uuden roolin elämässään, kuten vaikka muutos miehestä isäksi, tai jostakin muusta voimakkaasta kokemuksesta. (Johnson & Monserud 2009.) Usein nuorilta kysyttäessä kuulee, että rippikoulu on ollut vaikuttava kokemus. Siten siis myös erittäin epäkristillisestä

arvomaailmasta lähtöisin oleva nuori voi vaikuttua rippikoulussa niin suuresti, että hän saattaa alkaa omaksua kristillisiä arvoja. Vaikka moni voi kyseenalaistaa kristillisten arvojen yhtenäisyyden tai niiden tärkeyden, on rippikoulu osaltaan myös arvo-opetusta (RKS2017, 37). Jo pelkästään lähimmäisenrakkauden omaksuminen omaan elämään olisi erittäin hyvä asia nuoren elämän kannalta, vaikka hän ei leirillä, tai ikinä sen jälkeen, uskoon tulisi.

Murrosikäisen nopea fyysinen muutos luo epävarmuutta hänen elämäänsä, vähentää hänen kykyään hallita omia tunteitaan. Tämä voi näkyä esimerkiksi äkillisinä kiukunpuuskina tai arkuutena. Samanaikaisesti tapahtuu myös vanhemmista irtautumista ja omien ihmissuhteiden ja tulevaisuuden monimuotoistunutta pohdintaa, mikä sekoittaa nuoren ajatuksia entistä enemmän. Lapsena moni on myös sisäistänyt antropomorfisen käsitteen Jumalasta, jolloin Jumalaan liitetään ihmismäisiä piirteitä. Tämä käsitys pysyy melko lujasti, mutta lähes merkityksettömänä, ellei nuori pääse kohtaamaan syvempää, jäsentyneempää käsitystä Jumalasta. (Oikarinen 1998, 172-178.) Nämä kaikki ovat osa nuoren elämää myös rippikoulun aikana, joten rippikoulussa pitäisi niitä pystyä käsittelemään mitään osa-aluetta unohtamatta.

4.2 Isonen

Isoiset ohjaavat raamatturyhmiä, joten myös isosiin itseensä on hyvä paneutua. Isonen on konfirmoitu seurakunnan jäsen. Hän on rippikoulunsa jälkeen hakeutunut isoskoulutukseen ja voi osallistua seuraavana vuonna rippikouluun isosena. Isonen ei ole ammattilainen, vaan vapaaehtoinen. Hänen roolinsa leirillä on olla työntekijöiden apuna, ohjata raamatturyhmiä, pitää hartauksia, järjestää iltaohjelmia ja yleisesti olla vähän kuin leiriläisten isovelji tai -sisko. (Isoja ihmeitä 2016, 9-11.)

Isonen on yleensä myös vain vähän vanhempi ja kokeneempi kuin leiriläiset, joita hänen olisi tarkoitus raamatturyhmissä ohjata Raamatun pariin. Koko isostoiminnan päätavoite ei ole tehdä nuoresta mahdollisimman vaikuttavaa julistajaa, vaan vahvistaa kyseisen nuoren uskoa Jumalaan ja auttaa häntä elämään kristittyinä. Isoleksi hakeutuva tosin harvemmin miettii tuollaista. Hän

mieltii enemmänkin, mitä isostoiminta häneltä vaatii, mitä hän siitä saa ja onko hänellä aikaa siihen (Isoja ihmeitä 2016, 9-11).

Isostoimintaan osallistuvat voidaan jakaa karkeasti neljään ryhmään. On monipuolisesti, sosiaalisesti, hengellisesti tai heikosti motivoituneita. Sosiaalisesti motivoituneet osallistuvat toimintaan pääasiassa sosiaalisista syistä. He haluavat olla muiden isosten, rippikoululaisten ja työntekijöiden kanssa, eivätkä välttämättä ole erityisen kiinnostuneita rippikoulun hengellisestä puolesta. Toisaalta he eivät myöskään vastusta hengellisyyttä. Hengellisesti motivoituneet taas ovat mukana pääasiassa hengellisistä syistä; he rukoilevat, lukevat Raamattua ja kuuntelevat hengellistä musiikkia verrattain runsaasti. Monesti he ovat sosiaalisesti jokseenkin arkoja. Heikosti motivoituneita ei suuremmissa määrin motivoi kumpikaan edellä mainituista. He ovat päätyneet mukaan toimintaan jostain toisesta syystä tai motivaatio on ajan kuluessa hävinnyt. (Isoja ihmeitä 2016, 12-13.)

Monipuolisesti motivoituneita kiinnostavat nämä molemmat puolet rippikoulusta (Isoja ihmeitä 2016, 12-13). Heidät tulee helposti laskettua niin sanotusti ”hyviksi isosiksi”, koska he ovat sosiaalisesti rohkeita ja ovat aidosti kiinnostuneita niin rippikoululaisista kuin rippikoulun sanomasta. Heitä tosin on vain noin kolmannes isosista (Isoja ihmeitä 2016, 12).

Raamatturyhmien onnistumisen kannalta isosella on suuri merkitys. Monipuolisesti motivoituneen isosen voi olettaa ohjaavan omaa ryhmäänsä hyvin, huomioimaan kaikki ryhmäläiset ja olevan tukemassa heidän hengellistäkin kasvuaan ryhmien aikana ja sen ulkopuolella.

Sosiaalisesti motivoitunut ohjaa varmasti hyvin ryhmäänsä, mutta ei luonnostaan anna niin suurta roolia hengellisyydelle. Esimerkiksi hän ei rukoile ryhmän aluksi, ellei sitä hänelle ole ohjeistettu ja sanoitettu. Monesti hän ei ole osallistunut lapsuudessaan eikä isostoimintansa aikana kovin paljon seurakunnan toimintaan eikä hän lue omatoimisesti Raamattua (Isoja ihmeitä 2016, 12). Hänellä ei siis välttämättä ole käsiteltävästä aiheesta juuri enempää tietoa, kuin mitä ryhmäkertaa valmisteltaessa on käyty läpi.

Hengellisesti motivoitunut taas tietää kristinuskoon liittyvistä asioista keskimäärin runsaasti. Hänen sosiaalinen arkuutensa tosin saattaa rajoittaa ulosantia niin, että hän ei saa vietyä asiaansa eteenpäin yhtä hyvin, kuin monipuolisesti motivoitunut isonen.

Heikosti motivoitunut saattaa vetää ryhmäänsä melko kehnosti, innostamatta ja innostumatta. Tekeminen saattaa olla niin sanottua pakkopullaa. Hänellä ei ole luontaista kiinnostusta ryhmäläisiinsä tai hengellisiin asioihin, eikä hän varsinaisesti vaivaudu selvittämään asioita, ellei kiinnostus jostakin herää.

Lempäälän seurakunta on siinä mielessä hyvin etuoikeutetussa asemassa, että heillä riittää isosia jokaiselle leirille kymmenestä kahteentoista. Näin jokaista isosryhmää, siten myös raamatturyhmää, ohjaamassa on kaksi isosta. Leirin työntekijöillä tulee olla pelisilmää siinä, että he jakavat isosparit mahdollisimman hyvin niin, että leiriläisten kokemus olisi mahdollisimman positiivinen. Heikosti motivoituneen isospariksi sopii monipuolisesti motivoitunut, hengellisesti motivoituneen pariaksi sosiaalisesti motivoitunut. Raamatturyhmän hengellisen puolen mahdollisimman hyvän toteutumisen kannalta on tärkeää, että ainakin toinen isosista olisi kiinnostunut myös siitä. Vastaavasti sosiaalisen puolen toteutumisen turvaa se, että ainakin toinen isonen on sosiaalisesti rohkea ja aktiivinen. Raamatturyhmässä isonen oppii, kasvaa ja kehittyy siinä missä leiriläinenkin. (Isoja ihmeitä 2016.)

Joka tapauksessa on tärkeää, että kaikenlaisille isosille on tilaa. Ketään ei tule sulkea pois isostoiminnasta siksi, että hänen motivaationsa ei ole työntekijöiden mielestä oikeanlaista tai se on liian vähäistä. Jos isosena toimisi vain monilahjakkaita ”parhaita tyyppejä”, se jo itsessään olisi poissulkeva viesti niille, jotka eivät itse koe kuuluvansa tuohon ryhmään. (Isoja ihmeitä 2016, 11-14.) Jeesukseen ei viihtynyt vain arvostetuimpien ihmisten kanssa, vaan kutsui luokseen kaikkia, yhteiskunnan pohjasakkaa myöten. Selkeästi eniten isosessa arvostetaankin sitä, että hän on aidosti oma itsensä, heikkouksineen ja vahvuuksineen (Porkka 2004, 41-43).

5 RIPPIKOULU OSANA KRISTILLISTÄ KASVATUSTA JA SEURAKUNNAN TYÖTÄ

Seurakunta on aivan alusta asti opettanut niitä, jotka ovat halunneet kasteelle, ja niitä, jotka ovat jo kastettuja (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a). Jeesuskin nimenomaan opetti ihmisiä, ja vasta hänen opetuslapsensa opettamisen lisäksi kastoivat ihmisiä, Jeesuksen antaman käskyn mukaisesti (Matt. 28:19-20). Rippikoululla on merkittävä rooli juuri sen uskon opettamisessa, johon nuoret on kastettu tai kastetaan rippikoulun yhteydessä. Ihminen on luotu elämään aktiivisessa suhteessa Jumalan kanssa. Rippikoulussa nuori pääsee elämään jatkuvasti yhteydessä Jumalan kanssa ja olemaan osa Jumalan seurakuntaa. (RKS2017, 8-9.)

Rippikoulun tehtävänä on myös tukea nuorta hänen elämässään. Paitsi, että rippikoulussa opitaan ihmisen ja Jumalan suhteesta, myös ihmisten suhteesta toisiinsa, luomakuntaan ja itseensä. Rippikoulussa opetetaan paljolti juuri vastakkaista kuin mitä nyky maailma muuten opettaa. Nuoren ei tarvitse olla kaunein, vahvin tai muuten vain paras ollakseen hyväksytty ja rakastettu. Jumala on luonut hänet juuri sellaiseksi kuin hän on, ja rakastaa nuorta rajattomasti juuri sellaisena kuin hän on. (RKS2017, 8.)

Nuori yhdistää rippikoulun tunnelman helposti siihen, millainen kristinusko tai Jumala on. Jos rippikoulussa kokee itsensä ulkopuoliseksi tai olonsa turvattomaksi, välittyy myös seurakunnasta ja Jumalasta tuollainen kuva. (RKS2017, 23-24.) Vaikka rippikoulukokemus ei muuta Jumalaa miksikään eikä kerro sitä, millainen seurakunnan pitäisi olla, tähän asiaan tulee kiinnittää huomiota. Jos nuoresta tulee aktiivinen seurakuntalainen ahdistavan rippikoulukokemuksen jälkeen, on Jumalan täytynyt toden teolla tehdä ihmeitänsä. Pelkkä teoriatieto rakastavasta Jumalasta ei riitä nuoren juurruttamiseksi seurakuntaan.

5.1 Rippikoulusuunnitelma 2017

Rippikoulu tulee toteuttaa aina rippikoulusuunnitelman mukaisesti. Valtakunnallinen rippikoulusuunnitelma antaa paitsi pakollisia sisältöjä, myös ohjeita rippikoulun paikalliseen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Se ei määrittele yksityiskohtaisesti, millainen rippikoulun tulee olla, vaan kertoo, mitä asioita rippikoulussa ainakin pitää käydä läpi, ja antaa välineitä työntekijätiimin käyttöön. (RKS2017, 5.)

Raamatturyhmät ovat kiinteä osa rippikoulua. Uusi rippikoulusuunnitelma yksioikoisesti toteaa, että Raamattua luetaan ja siitä keskustellaan raamatturyhmissä (RKS2017, 11). Suunnitelma ei tosin määrittele sen tarkemmin, millaisia raamatturyhmien tulisi olla sisällöltään, kestoaltaan tai määrältään. Tämä kuuluu paikallisen suunnittelun piiriin, joten rippikoulusuunnitelman pohjalta työhöni on hyvin vapaat kädet.

Rippikoulun tulee myös edistää raamatuntutemusta entistä enemmän nyt, kun ihmiset saavat muualta entistä vähemmän tietoa Raamatusta (RKS2017, 53). Peruskoulussa on vähennetty uskonnon opetusta yhden vuosiviikkotunnin verran koko peruskoulun ajalta vuoden 2016 opetussuunnitelmassa (Keränen-Pantsu i.a.). Tämä on melkein kymmenen prosentin vähennys. Koulujen opetus ei myöskään saa olla tunnustuksellista, vaan se on puhtaasti tietopainotteista (Suomen uskonnonopettajain liitto ry 2016). Tässä on merkittävä ero rippikoulujen raamatturyhmiin, joissa Raamattua luetaan merkityksellisenä, pyhänä, eikä vain "ulkopuolelta" kristittyjen pyhänä kirjana.

5.2 Rippikoulusuunnitelma 2001 ja 2017

Uusi rippikoulusuunnitelma on jo voimassa, mutta siirtymäaikaa edellisestä vuoden 2001 suunnitelmasta on 1.10.2018 asti (Arkkhiippakunta 2017). Työni tein siis hieman etukäteen uuden suunnitelman pohjalta, joten se on myös vuoden käytössä vielä vanhankin opetussuunnitelman ollessa virallisesti voimassa. Tässä kappaleessa vertailen nykyistä ja uutta opetussuunnitelmaa

etenkin niiltä osin, mitä tulee ottaa huomioon raamatturyhmien sisältöä pohtiessa. Tutkin näiden kahden suunnitelman eroja ja yhteneväisyyksiä.

Rippikoulusuunnitelmat eroavat jossakin määrin toisistaan painotuksiltaan. Kristinusko tietenkin on yhä sama kuin vuosituhannen alussa, mutta eri asioita painotetaan rippikoulun oleellisten asioiden osalta. Tämän vertailun pohjalta pystyin päättämään, mitä aihealueita tulee erityisesti painottaa myös raamatturyhmissä.

Molemmat suunnitelmat ovat hyvin jumalakeskeisiä. Jumala on merkittävässä roolissa lähes joka kohdassa molemmissa suunnitelmissa. Yhteneväisenä asiana on myös musiikin, rukouksen ja kasteen esiintyminen taajasti läpi suunnitelmien. Jeesus ja Pyhä Henki saavat erikseen melko vähän huomiota molemmissa suunnitelmissa. Toki kaikki kuuluvat tuon yhteisen käsitteen Jumala sisään, joten ei voida vetää johtopäätöstä, että Jeesus ja Pyhä Henki olisivat jotenkin unohdettuja tai vähäarvoisempia kummassakaan suunnitelmassa.

Vuoden 2017 suunnitelmassa osallisuus, dialogisuus, ehtoollinen, isokset sekä ylipäänsä hengellisyys saavat selkeästi enemmän huomiota kuin vuoden 2001 suunnitelmassa. Myös kristillinen identiteetti nostetaan esille uudessa suunnitelmassa. Vuoden 2001 suunnitelmassa esiintynyt osallistumisen painotus on oikeastaan korvautunut osallisuuden korostamisella.

Dialogisuus ja osallisuus olivat ainoat selkeästi uusina painotuksina esille nousevat asiat. Niiden korostaminen raamatturyhmissä ei varmasti ole mitenkään huono asia tai ristiriidassa vanhan rippikoulusuunnitelman kanssa. Voin siis turvallisilla mielin tehdä raamatturyhmämateriaalin yksinomaan uuden suunnitelman painotuksien pohjalta ilman, että aiheutuu ristiriitoja vanhan, vielä voimassaolevan suunnitelman kanssa.

5.3 Rippikoulun spiritualiteetti

Spiritualiteetti on sanana niin monitahoinen, että se vaatii tarkempaa määrittelyä. Periaatteessa sen voi kääntää tarkoittamaan yksinomaan hengellistä elämää. Rippikoulun tapauksessa tämä hengellinen elämä tarkoittaisi nimenomaan kristillistä spiritualiteettia. Spiritualiteettiin liittyy vahvasti kokemuksellisuus. Kuitenkaan se ei ole pelkkää kokemista, yhteyden pitämistä Jumalaan, vaan se nojaa Raamatun ilmoitukseen ja kristinuskon oppiin. (Kotila 2003, 13-17.) Tämä erottaa kristillisen spiritualiteetin muista spiritualiteeteista, yleisestä hengellisyydestä.

Uudessa rippikoulusuunnitelmassa todetaan, että rippikoulun spiritualiteettia vahvistetaan. Spiritualiteetin tulee olla kuitenkin luonnollisesti turvallista ja hoitavaa, ei millään tavalla pakottavaa, ahdistavaa tai manipuloivaa. (RKS2017, 5, 27.) Raamatun lukeminen on spiritualiteettia parhaimmillaan. Raamatun lukemiseen liittyy kiinteästi myös rukoileminen. Raamattua lukiessa ihminen käy vuoropuhelua Jumalan kanssa yhtä lailla kuin rukoillessaan. Erona on vain tunne siitä, että rukoillessa ihminen puhuisi Jumalalle, ja Raamatussa Jumala puhuisi ihmiselle. Vaikka asia voi tuolta tuntuakin, niin myös rukoillessa kuin Raamatun lukemisessa on kyse vuoropuhelusta Jumalan kanssa. Näitä asioita ei tulisi erottaa toisistaan, vaan molempien tulee olla luonteva osa kristityn elämää. (Martikainen 2003, 249-254.) Näin asian tulisi olla myös rippikoulussa, jossa ollaan oppimassa kristinuskoa ja elämää kristittynä.

Raamatun ymmärtämisessä tärkeää on tietää edes jollakin tavalla tapahtumien viitekehystä ja rukoilla, että Jumala ohjaisi ymmärtämään sanaansa. Ennen, kun kuhunkin kohtaan voi aidosti syventyä, tulee tietää ainakin suurpiirteisesti, mitä on tapahtunut ennen kuvattua hetkeä, mitä tapahtuu sen jälkeen, ja tietenkin myös se, mitä itse tutkittavassa kohdassa sanotaan. Esimerkiksi Jeesuksen rukous Getsemanessa jää vaille merkitystä, ellei tiedä, että kohta Jeesus kavalletaan ja hän kuolee ristillä. Rukouksesta Raamattu sanoo paljon, muun muassa seuraavaa:

Me saamme rohkeasti lähestyä Jumalaa uskoen, että hän kuulee meitä, mitä sitten pyydämme hänen tahtonsa mukaisesti. Ja kun tiedämme hänen kuulevan kaikki pyyntömme, tiedämme myös, että saamme sen mitä häneltä pyydämme. (1.Joh. 5:14-15)

Voi olla varma siitä, että Raamatun lukeminen on Jumalan tahdon mukaista toimintaa. Kun rukoilee ymmärtävänsä Raamatun sanaa, Jumala on varmasti auttamassa. (Martikainen 2003, 249-254.) Kun siis raamatturyhmää varten huolehditaan siitä, että isosen osaa antaa ryhmäläisille välineitä ymmärtämiseen ja yhdessä rukoillaan Jumalalta ymmärrystä, annetaan raamatturyhmän onnistumiselle parhaat mahdollisuudet spiritualiteetin tukemisen näkökulmasta. Koska isoselle rukoileminen ei välttämättä ole mitenkään luonnollinen osa elämää (Isoja ihmeitä 2016, 9-13), kannattaa materiaaliin liittää valmiit sanat rukoukselle. Näin materiaali ei koettele isosen omaa hengellisyyttä yhtä paljon kuin vain olettaamus siitä, että hän rukoilee ryhmän aluksi.

6 RYHMÄ

Ryhmä on usean, vähintään kolmen, ihmisen muodostama. Ryhmällä on alku ja loppu. Ryhmään kuuluva tietää olevansa osa ryhmää, ja myös tunnistaa muut ryhmänsä jäsenet. Ryhmän olemassaololla on jokin tarkoitus, eli ryhmä luodaan sitä varten, että se saavuttaa tai tuottaa yhdessä jotain: jonkin työn, tapahtuman, uutta tietoa tai vaikka tiedon jakamista. Ryhmän edellytyksenä on, että sen jäsenet ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Ilman vuorovaikutusta ei ole ryhmää. Toimivassa ryhmässä ryhmän jäsenet luottavat toisiinsa, sitoutuvat ryhmän tehtävään ja sääntöihin sekä toimivat ryhmän hyväksi. (Peitso, Perkiö, Poropudas & Nieminen 2017, 164.)

6.1 Ryhmän vaiheet

Kun ryhmä syntyy, ryhmän ensimmäisessä vaiheessa sen ohjaajalla on keskeinen rooli. Ryhmän kommunikaatio keskenään tapahtuu paremminkin ohjaajan kautta kuin suoraan. Ohjaajan on tärkeä antaa selkeät ohjeet ryhmälle ryhmän toimimisesta, ettei ryhmäläisille jää epäselvyyksiä ryhmän periaatteista. Tässä vaiheessa ryhmäläiset miettivät, haluavatko he ylipäänsä kuulua ryhmään vaiko eivät. He hakevat turvallisuutta ja hyväksytyksi tulemistä. (Suomen virtuaaliammattikorkeakoulu i.a, Kataja ym. 2011, 24-25.) Ryhmäytymisen olisi hyvä olla jo täydessä vauhdissa intensiivijakson alkaessa, että kaikki kokisivat olonsa mahdollisimman hyväksi alusta alkaen. Myös raamatturyhmät olisi tässä valossa viisasta jakaa ja käynnistää jo ennen intensiivijaksoa.

Ryhmän toisessa vaiheessa erimielisyydet alkavat nousta esille. Enää ei niinkään haeta turvallisuutta ja hyväksytyksi tulemistä. Oleellista tässä vaiheessa on, että ryhmäläiset oppivat tuntemaan toisensa ja toistensa tavat reagoida erilaisissa kanssakäymisissä. Ryhmän sisälle alkaa myös muodostua alaryhmiä, omia sulkeutuneempia yhteisöjä. Arvostelua nousee esiin paitsi eri alaryhmien välillä, myös ohjaajaa kohtaan. Ohjaaja ei ole enää vastaavassa roolissa kuin ensimmäisessä vaiheessa. Hän saattaa jopa kuulua itse johonkin alaryhmään. Raamatturyhmä on niin pieni ja tiivis ryhmä, että sinne ei välttämättä mahdu

tällaisia alaryhmiä, joiden puuttuminen helpottaa yhteistyötä. (Suomen virtuaaliammattikorkeakoulu i.a; Kataja ym. 2011, 15-25.)

Kolmannessa vaiheessa ryhmän tunnelma on huipussaan. Omassa ryhmässä ei nähdä mitään huonoa, paha on sen ulkopuolella. Hauskaa piisaa jopa liiaksikin asti. Itse asia, ryhmän tarkoitus, saattaa jäädä toissijaiseksi. Vaikka leiriläisillä onkin juuri hauskin vaihe, saattaa tässä kohdassa ohjaaja joutua vähän jarruttelemaan. On tärkeää, että ryhmä ei ole liian pitkään tässä vaiheessa, vaan pääsee eteenpäin ennen kuin ylilyönnejä tapahtuu. (Kataja ym. 2011, 25-26; Suomen virtuaaliammattikorkeakoulu i.a.) Toki on myös mahdollista, että ohjaaja itse on täysillä mukana tässäkin ryhmän vaiheessa. Näin varsinkin, kun puhutaan isosen ohjaamista raamatturyhmistä, joissa isonen on vain vähän ryhmäläisiään vanhempi ja kokeneempi. Tällöin hän ei välttämättä itse havaitse ongelmia tarpeeksi aikaisin, jolloin rippikoulun ohjaajien saattaa olla tarpeellista puuttua asiaan.

Ryhmän vielä edetessä huuma lähtee tasoittumaan. Aletaan hyväksyä toisissa myös heikkoja puolia ja huomata, että välttämättä kaikki ei olekaan edes niin täydellisesti siinä omassa ryhmässä. Silti luottamus, kommunikaatio ja yhteen pelaaminen toimivat loistavasti. Ryhmä on niin vakiintunut, että energiaa ei enää kulu ryhmän ylläpitämiseen, vaan ryhmän pääasiallisen tehtävän suorittamiseen. Mahdolliset ristiriidat voidaan nostaa esille ja selvittää ilman, että ketään tarvitsee syyllistää. Aiemmin mahdollisesti muodostuneet alaryhmät eivät enää ole pysyviä, vaan ne vaihtelevat joustavasti tarpeen ja tilanteen mukaan. (Kataja ym. 2011, 26; Suomen virtuaaliammattikorkeakoulu i.a.) Tämä on todella tavoittelemisen arvoinen lopputulos, johon rippikoulussa pitäisi aina pyrkiä.

Ryhmäläisillä on aina jonkinlainen rooli ryhmässään. Hän voi olla äänekkäin, aktiivisin, häiritsijä, vetäytyvä tai mitä vain. Rooli ei ole pysyvä, vaan se voi ja usein muuttuukin ryhmän vaiheiden edetessä. Turvallinen ilmapiiri innostaa niitäkin jäseniä osallistumaan aktiivisemmin ryhmän toimintaan, jotka ovat aluksi olleet hiljaisia ja vetäytyviä. Kun ryhmäläinen kokee tullessa nähdyksi, kuulluksi ja hyväksytyksi, hänen ei yhtäkään tarvitsekaan enää ylläpitää sitä roolia, minkä hän oli aluksi ottanut, mahdollisesti jopa omaksi turvakseen. Näiden asioiden

painottaminen onkin tärkeää ryhmäytymisen kannalta. (Kataja ym. 2011, 18-19; RKS2017, 22-25.)

Rippikoulun aikana muodostuu kullekin rippikoululaiselle ainakin kaksi erilaista ryhmää, joissa hänen tulisi kokea itsensä kuuluvaksi ja hyväksytyksi. Koko rippikouluryhmä ja oma raamatturyhmä. Toki ryhmiä voi muodostua muitakin (Kataja, Jaakkola & Liukkonen 2011, 15-25), mutta nämä kaksi syntyvät varmasti ja rippikoulun järjestäjien toimesta. Olen useiden rippikoulutyötä pitkään tehneiden kanssa keskustellut, kuinka rippikoulun ryhmät käyvät rippikoulun aikana läpi useita ryhmän vaiheita, intensiivijakson aikana jopa varsin nopealla tahdilla.

Oma raamatturyhmä on niin sanottu pienryhmä. Koko rippikouluryhmä puolestaan on vastaavasti suurryhmä. Pienryhmässä on määrittelyn mukaan alle kymmenen jäsentä ja suurryhmässä yli kymmenen. Pienryhmässä, toisin kuin suurryhmässä, kaikilla jäsenillä on mahdollisuus olla suoraan vuorovaikutuksessa keskenään. Tämä lisää ryhmän kiinteyttä, yksimielisyyttä ja tyytyväisyyttä. Pienryhmässä yksilö usein myös sitoutuu tekemään ryhmän tehtäviä tehokkaammin kuin suurryhmässä. (Kataja ym. 2011, 15.)

Pienryhmätyöskentely on tärkeää erityisesti niiden leiriläisten osalta, jotka eivät pääse syystä tai toisesta isommassa ryhmässä kunnolla toimimaan. Pienryhmän ilmapiiri on helposti avoin, ja se antaa ujommallekin nuorelle mahdollisuuden ilmaista itseään. Tällä voi olla merkittävä positiivinen vaikutus kaikkien rippikoulukokemuksen parantajana. (Broman, Mattsson, Öjermo 2006, 62-69.)

Etenkin raamatturyhmän kaltaisessa ryhmässä on tärkeää myös jäsenten keskinäiset tunnesuhteet. Kaikki jäsenet, niin leiriläiset kuin isoksetkin, ovat kaikkea muuta kuin ammattilaisia. Luonnollisesti he ovat enemmän, avoimemmassa ja tasokkaammassa kommunikaatiossa sellaisten nuorten kanssa, joista he pitävät, kuin sellaisten, joista eivät pidä. Tämä näkyy kaikissa ryhmissä aina, mutta sitä vähemmän, mitä ammattimaisempi ryhmä on. On siis tärkeää pyrkiä tavalla tai toisella lähentämään ryhmäläisiä keskenään myös tunnetasolla. (Kataja ym. 2011, 17.)

6.2 Ryhmät rippikoulussa

Rippikoulun aikana muodostuu kullekin rippikoululaiselle ainakin kaksi erilaista ryhmää, joissa hänen tulisi kokea itsensä kuuluvaksi ja hyväksytyksi. Koko rippikouluryhmä ja oma raamatturyhmä. Toki ryhmiä voi muodostua muitakin (Kataja, Jaakkola & Liukkonen 2011, 15-25), mutta nämä kaksi syntyvät varmasti ja rippikoulun järjestäjien toimesta. Olen useiden rippikoulutyötä pitkään tehneiden kanssa keskustellut, kuinka rippikoulun ryhmät käyvät rippikoulun aikana läpi useita ryhmän vaiheita, intensiivijakson aikana jopa varsin nopealla tahdilla.

Oma raamatturyhmä on niin sanottu pienryhmä. Koko rippikouluryhmä puolestaan on vastaavasti suurryhmä. Pienryhmässä on määrittelyn mukaan alle kymmenen jäsentä ja suurryhmässä yli kymmenen. Pienryhmässä, toisin kuin suurryhmässä, kaikilla jäsenillä on mahdollisuus olla suoraan vuorovaikutuksessa keskenään. Tämä lisää ryhmän kiinteyttä, yksimielisyyttä ja tyytyväisyyttä. Pienryhmässä yksilö usein myös sitoutuu tekemään ryhmän tehtäviä tehokkaammin kuin suurryhmässä. (Kataja ym. 2011, 15.)

Pienryhmätyöskentely on tärkeää erityisesti niiden leiriläisten osalta, jotka eivät pääse syystä tai toisesta isommassa ryhmässä kunnolla toimimaan. Pienryhmän ilmapiiri on helposti avoin, ja se antaa ujommallekin nuorelle mahdollisuuden ilmaista itseään. Tällä voi olla merkittävä positiivinen vaikutus kaikkien rippikoulukokemuksen parantajana. (Broman, Mattsson, Öjermo 2006, 62-69.)

Etenkin raamatturyhmän kaltaisessa ryhmässä on tärkeää myös jäsenten keskinäiset tunnesuhteet. Kaikki jäsenet, niin leiriläiset kuin isoksetkin, ovat kaikkea muuta kuin ammattilaisia. Luonnollisesti he ovat enemmän, avoimemmassa ja tasokkaammassa kommunikaatiossa sellaisten nuorten kanssa, joista he pitävät, kuin sellaisten, joista eivät pidä. Tämä näkyy kaikissa ryhmissä aina, mutta sitä vähemmän, mitä ammattimaisempi ryhmä on. On siis tärkeää pyrkiä tavalla tai toisella lähentämään ryhmäläisiä keskenään myös tunnetasolla. (Kataja ym. 2011, 17.)

6.3 Raamatturyhmä

Raamatturyhmä kuuluu Lempäälän seurakunnan rippileireillä päivittäiseen ohjelmaan. Se on isosen tai useimmiten isosparin ohjaama tuokio omalle leiriläisten ryhmälleen, noin viidelle leiriläiselle. Raamatturyhmä kestää noin 45 minuuttia, jona aikana perehdytään johonkin kohtaan Raamatusta, rukoillaan ja tehdään mitä ikinä tehtäviä kyseiseen kertaan kuuluukaan.

Oman ryhmänsä ohjaamista, niin raamatturyhmissä kuin muutoinkin leirin aikana, on yleisesti pidetty yhtenä isosen tärkeimmistä tehtävistä leirin aikana, ellei tärkeimpänä. Porkan tekemässä tutkimuksessa kaikki isosen ryhmänohjaamiseen liittyvät työtehtävät, omasta ryhmästä huolehtiminen, ryhmätyöskentelyn ohjaaminen ja raamatturyhmien ohjaaminen, oli nostettu hyvin tärkeiksi. (Porkka 2004, 57-68.) Tutkimus on jo toista kymmentä vuotta vanha, mutta kokemukseni mukaan se on yhä luotettava.

Raamatturyhmän, kuten muidenkin pienryhmätyöskentelyjen, onnistumisesta suuri vastuu on isosella, paikalla kun ei ole yhtäkään vetäjää tai isosten isosta. Isosella on periaatteessa kaikki valta siitä, mitä ryhmäkerran aikana tapahtuu. Hänelle on annettu hänen statuksensa puolesta niin sanottu virallinen valta ryhmäläisiinsä, hänhän on heidän ohjaajansa. Tätä valtaa tulee isosen osata käyttää mahdollisimman hyvin ja oikein. Paitsi, että hänellä on valtaa ryhmässään, hänellä on myös vastuuta sen toimimisesta. Parhaiten ryhmä toimii, jos isonen osaa jakaa valtaansa myös ryhmäläisille, pitäen vastuun toiminnasta itsellään. Tästä myös osallisuudessa on kyse. (Kataja ym. 2011, 19.)

Raamatturyhmissä tulee ottaa esille niin Jumalan suhde maailmaan kuin ihmisen suhde Jumalaan ja toisiinsa. Raamatusta on paljon kertomuksia siitä, miten eri aikoina ihmiset ovat tulleet Jumalan puhuttelemiksi. Jotta nuoren kiinnostus Raamattua kohtaan herää, hänen tulee ymmärtää myös Raamatun syntyä ja ennen kaikkea sitä, miten Raamatun kertomukset voivat häntä itseään koskettaa yhä tänä päivänä. (RKS2017, 28-29.) Lempäälässä on Raamatusta oma

oppitunti, mutta raamatturyhmissä on silti hyvä syventää kaikkia osa-alueita Raamatun tuntemisesta. Kaikki, mitä Jumala on halunnut itsestään ilmoittaa, löytyy juuri Raamatusta (Peltola i.a), sitä ei siis mitenkään voida käsitellä liikaa rippikoulun aikana.

7 OPINNÄYTTEEN TAVOITTEET

Tavoitteenani oli kehittää raamatturyhmien materiaalista mahdollisimman hyvin uudistuvaa rippikoulun opetussuunnitelmaa toteuttava ja nuorten uskoa ja elämää tukeva. Tavoitteenani oli, että nuori voisi innostua Jumalan sanan tutkimisesta ja että materiaali auttaisi häntä juurtumaan kristinuskoon samalla, kun hän saa positiivisia kokemuksia ryhmässä toimimisesta ja rippikoulusta yleensä. Tähän pyrin ottamalla huomioon opetussuunnitelman painotukset materiaalia luodessani ja tekemällä materiaalista mahdollisimman hyvin nuoren elämään linkitettävissä olevan. Nuoren tulisi kokea Raamatun puhuvan juuri hänelle eikä vain joillekin muille jossakin muussa ajassa.

Pyrin myös tekemään materiaalista helppokäyttöisen. Ohjeistuksen tulee olla helposti ymmärrettävää, yksiselitteistä ja kevyttä. Isosen ei tule hukkoa tekstin määrään, mutta toisaalta isosen täytyy saada ohjeistuksesta tarpeeksi eväitä ryhmän onnistuneeseen ohjaamiseen. Isosten isosen tehtävänä on antaa enemmän eväitä ryhmän ohjaamiseen, kunkin ryhmän tarpeiden mukaan. Isosten isonen on jo kokeneempi niin elämässään yleensä kuin kristittyinä ja ryhmän ohjaajanakin. Hänelle teinkin hieman laajennetun materiaalin, mistä hän voi ammentaa oleelliseksi näkemäänsä ainesta isosille vietäväksi.

8 PROSESSIN KUVAUS

Raamatturyhmämateriaalin tekeminen oli pitkä ja monivaiheinen prosessi. Se alkoi syksyllä 2016, kun opinnäytteeni aihe varmistui. Lopputalvesta 2017 alkoi itse materiaalin kokoaminen, kun olin saanut suurimman osan teoriaosasta tehdyksi. Materiaalia testattiin kesällä 2017, jonka jälkeen materiaali saatettiin valmiiksi syyskuussa 2017, kun viimeisenä työnä tein sille kansilehden ja lähetin valmiin työn Lempäälän seurakunnan nuorisopastorille.

8.1 Käsiteltävien raamatunkohtien valitseminen

Talvella 2017 lähetin Lempäälän seurakunnan nuorisotiimin jäsenille sähköpostin, jossa kysyin heidän toiveitaan tulevan materiaalin suhteen. Syystä tai toisesta ainoastaan kaksi heistä vastasi viestiini. Toinen näistäkin oli juuri yhteyshenkilöni opinnäytteen osalta. Nämä viestit sisälsivät melko vähän suoranaisia toiveita materiaalin suhteen, mutta jotakin raameja sain. Paljon näistä toiveista olin jo itsekkin ajatellut toteuttaa, joten työntekijöiden toiveet lähinnä vahvistivat omaa käsitystäni materiaalin sisällöstä. Viesteistä selvisi muutama raamatturyhmiin toivottu raamatunkohta ja se, että enemmän tulisi käsitellä synoptisia evankeliumeja, eli Matteuksen, Markuksen ja Luukkaan, kuin Johanneksen evankeliumia (henkilökohtainen tiedonanto 9.2.2017, Vihtori Leskelä, henkilökohtainen tiedonanto 9.2.2017). Näin valikoitui heti ensiksi yhdeksi raamatturyhmän aiheeksi vertaus tuhlaajapojasta ja hänen veljestään ja toiseksi jokin Jeesuksen kuolemaa käsittelevä evankeliumiteksti.

Aikani vastauksia odoteltuani ja vielä hieman lisää teoriaa kerättyäni aloin työstää materiaalia. Ensimmäiseksi selvitin, mitkä raamatunkohdat tulisivat käsiteltäviksi. Raamattu on täynnä toinen toistaan kiinnostavampia kertomuksia. Koska Jeesus kuitenkin on kristinuskossa koko Raamatun ydin, päädyin tulokseen, että Jeesuksen elämästä kertovat evankeliumitekstit olisivat tärkeimpiä rippikoululaiselle. Heti jätin siis koko Vanhan Testamentin pois ensisijaisista käsiteltävistä kirjoituksista. Jeesuksen elämästä oli tärkeää saada mahdollisimman monipuolinen valikoima. Pitäisi olla ainakin erilaisia opetuksia,

ihmetekoja, kuolema ja ylösnousemus. Jotain, mikä kertoisi Jeesuksen jumaluudesta ja ihmisyydestä.

En myöskään halunnut valita vain omasta mielestäni hyviä kirjoituksia, koska olen vain yksi miljardeista Raamattua lukevista, ja minulla on vain omat mielipiteeni. Pyrin siis tuomaan materiaaliini koko Suomen kirkon tärkeinä pitämiä tekstejä. Selasin evankeliumikirjan läpi, ja laitoin sieltä muistiin kaikki ensilukemalta raamatturyhmätekstiksi sopivat tekstit. Koska raamatturyhmässä kokoontuu ryhmä nuoria, jotka välttämättä eivät ole rippikoulun ulkopuolella olleet missään kosketuksessa Raamattuun, pyrin valikoimaan liian vaikeaselkoiset tai monitulkintaiset kirjoitukset pois.

Listaan luonnollisesti kertyi useita hyvin samankaltaisia tekstejä, joko eri evankelistojen kertomuksia samasta aiheesta tai muuten vain erittäin samankaltaisia. Näistä kaksinkertaisista teksteistä taas valitsin yhden parhaan jatkoon. Pyrin valitsemaan vaihtoehdoista aina selkeimmän tai sellaisen, joka antaa eniten erilaisia lähestymisnäkökulmia, mutta ei ilmeisiä väärinymmärtämisen mahdollisuuksia. Lopulta noin kahdenkymmenen kohdan listasta vielä poistin uudemalla mietintäkerralla joitakin tekstejä, jolloin jäljelle jäi viitisentoista eri raamatunkohtaa. Poistot tapahtuivat erityisesti siitä syystä, että kyseisistä kohdista voisi lukija turhan helposti hairautua asian sivuun myös sellaisiin aiheisiin, joita nykypäivän mediassa monesti käytetään kristinuskoa vastaan. Näihin jäljelle jääneisiin kirjoituksiin perehdyin hieman syvemmästi. Luin hieman kommentaareja ja kirjasin kaikista niiden ydinasiat ja tarkoituksen muistiin. Näin päädyin lopulta yhdeksään evankeliumitekstiin, jotka päättyivät raamatturyhmän aiheiksi.

Tavoitteenani oli tehdä materiaaliin kymmenen kokonaisuutta, että jokaisessa rippikoulussa kokonaisuuksista jäisi jokunen käyttämättä. Yhdessä rippikoulussa on kuudesta kahdeksaan raamatturyhmäkertaa. Näin saisivat ohjaajat ja isosten isonen aina valinnan varaa rippikoulun raamatturyhmiä suunniteltaessa. Evankeliumeista näitä kohtia karsiessani päädyin yhteensä yhdeksään, ja olin tyytyväinen siihen valikoimaan. Päätin vielä etsiä jonkin muun Uuden testamentin kirjoituksen, jota voisi käsitellä viimeisessä kymmenennessä kokonaisuudessa.

Koin, että kristinuskon keskeiset tapahtumat eivät lopu Jeesuksen ylösnousemukseen, joten halusin vielä lisätä materiaaliin Uuden testamentin kirjeistä ohjeita elämään. Näin päädyin lopulta käsittelemään materiaalissa seuraavat Raamatun tekstit.

Jeesus kutsuu opetuslapsia. Luuk. 5:1-11.

Fariseus ja syntinen nainen. Luuk. 7:36-50.

Vertaus tuhlaajapojasta ja hänen veljestään. Luuk.15:11-32.

Jeesus parantaa spitaalisen ja halvaantuneen. Matt. 8:1-13.

Fariseus ja publikaani. Luuk. 18:9-14.

Sakkeus. Luuk. 19:1-10.

Jeesuksen viimeinen vuorokausi. Mark. 14:17-25, Matt. 26:36-46, Luuk. 22:47-54, Mark. 14:53-64, Mark. 15:1-15, Joh. 19:17-24.

Jeesus ristillä. Luuk. 23:32-43.

Ylösnoussut Jeesus. 20:19-29.

Ohjeita uuteen elämään kristittynä. Ef.4:25-32.

Huomasin, että Luukkaan evankeliumi oli melkoisesti yliedustettuna. Mietin vielä, voisinko vaihtaa joitakin Luukkaan kirjoituksia jonkin toisen evankelistan samasta aiheesta puhuvaan kirjoitukseen. Totesin kuitenkin, että Luukkaan kirjoitukset olivat näistä kohdista paras vaihtoehto. Luukas kirjoittaa usein jonkin verran monisanaisemmin kuin Matteus ja Markus ja toisaalta yksinkertaisemmin kuin Johannes. Esimerkiksi Jeesuksesta ristillä Luukas kertoo paljon enemmän kuin moni muu, kertomus Jeesuksen kanssa nautituista ryöväreistä on erinomaista materiaalia kertomaan Jumalan teoista. Päätin siis pysyä ensiksi valitsemissani kirjoituksissa siitä huolimatta, että ne olivat lähinnä Luukkaan evankeliumista. Eihän vaihtaminen ihan vain vaihtamisen takia tee materiaalista yhtään parempaa.

Jeesuksen viimeisen vuorokauden tapahtumista taas olisi löytynyt niin paljon loistavia kirjoituksia käsiteltäväksi, että en halunnut valita sieltä vain yhtä tai kahta. Niinpä valitsin lukuisia kirjoituksia eri evankeliumeista, ja Jeesuksen viimeistä vuorokautta käsittelevästä kokonaisuudesta tulikin kaikista muista suuresti eroava kokonaisuus, siitä syntyi rastirata.

8.2 Kokonaisuuksien sisällön tuottaminen

Minulla oli joitakin periaatteita, jotka pyrin huomioimaan kaikissa kokonaisuuksissa. Periaatteet nousivat teoriaosuudesta, työssä ja ammattilaisilta opituista asioista ja Lempäälän seurakunnan edellisen materiaalin suurimmista ongelmista, joista pyrin eroon tässä materiaalissa. Raamatturyhmät eivät saisi olla liian paljon opetusmaista luennoimista. Jokaisessa kokonaisuudessa tulisi olla jotakin toiminnallista, yhdessä tehtävää. Kokonaisuuksissa ei tulisi olla sellaisia kysymyksiä, joihin isosella on antaa yksi ainoa oikea vastaus. Myöhemmin etenkin tämä viimeisin osoittautui yllättävän haastavaksi. Oli toisaalta erittäin vaikeaa kehittää mielekkäitä avoimia keskusteluaiheita, toisaalta oli hankala pyrkiä tiivistämään keskeiset sisällöt isosen kerrottavaksi ilman, että siitä syntyisi suoranaista luentoa. Täytyi miettiä, mikä on oikeasti leiriläisen tarpeellista tietää Raamatun tapahtumasta, että sen pystyy ymmärtämään.

Jokainen kokonaisuus alkaa rukouksella ja kuulumiskierroksella. Rukous kuuluu kiinteänä osana Raamatun lukemiseen. Kuulumiset on tärkeä saada puretuksi ennen toimintaa. Jos jokin suuremmin painaa leiriläisen mieltä, se voi estää keskittymästä. Useimmiten kokonaisuuksissa on tämän jälkeen lyhyt kontekstin kertominen, Raamatun lukemista, pohdintaa kysymysten avulla ja jotain yhdessä tekemistä. Vain Jeesuksen viimeistä vuorokautta käsittelevä kokonaisuus on rakenteeltaan selkeästi erilainen. Kyseessä on rastirata, jonka kukin ryhmä kiertää läpi. Näillä toimintatavoilla pyrin saamaan kuhunkin kokonaisuuteen jonkin verran aivan suoraa tietoa Raamatusta, jollain tapaa saattamaan Raamatun aihealueet tämän päivän elämään ja saamaan ryhmän toimimaan yhdessä, toivottavasti positiivisia kokemuksia luoden.

Toiminnallisia osuuksia miettiessäni pyrin kehittämään mahdollisimman vaihtelevia kokonaisuuksia. Tarkoitus olisi, että erilaisille rippikouluryhmille voisi valikoida myös toiminnallisilta osioiltaan paremmin sopivia kokonaisuuksia käsiteltäväksi. Kyseessä kuitenkin on toiminnallinen osuus, joten jos ryhmää ei saa mitenkään osallistumaan, vastaan tulee ongelmia. En ollut valmis luopumaan toiminnallisuudesta ihan vain tämän mahdollisuuden takia. Raamatturyhmien

toimivuus vaatii siis sitä, että ryhmäläiset saadaan mukaan toimintaan. Osa toiminnallisista osuuksista onkin erityisesti mietitty ryhmäytymisen kannalta, joka on erittäin oleellinen osa rippikoulua ja raamatturyhmiä.

9 ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Materiaalini oli tarkoitus olla koekäytössä yhdellä Lempäälän seurakunnan vuoden 2017 kesäriippileireistä. Kesätyönäni Vesilahden seurakunnassa sain materiaalin koekäyttöön myös kahdelle Vesilahden omalle rippileirille sekä Vesilahden ja Lempäälän seurakuntien yhteistyössä tekemälle päiväriippileirille. Yhteensä koekäyttöjä materiaalille kertyi siis neljä. Kolme kokeiluista oli kesäkuussa 2017, viimeinen elokuun alussa. Näin siis kolmesta ensimmäisestä kokeilusta saamani palautteen pohjalta pystyin vielä muuttamaan materiaalia viimeistä koekäyttöä varten.

Materiaalin valmistuminen ensimmäisiin kokeiluihin oli vähästä kiinni. Vasta viimeisinä päivinä ennen sovittua aikarajaa sain käyttövalmiiksi viimeisen kymmenestä kokonaisuudesta. Minulla oli hyvin ristiriitainen olo materiaalista. Joihinkin kokonaisuuksiin olin hyvinkin tyytyväinen. Koin saaneeni oleelliset asiat hyvin esille ja luoneeni mielekkään toiminnallisen osion. Toisista taas en ollut ollenkaan vakuuttunut, ja itsestäniikin tuntui siltä, että en haluaisi näitä kokonaisuuksia pitää. Enää en kuitenkaan voinut materiaalia muuttaa ennen ensimmäisiä kokeiluja.

9.1 Palautteen kerääminen

En koskaan päässyt itse perehdyttämään Lempäälän leirien isosia materiaaliin. Yritimme sopia leirien ohjaajien kanssa sopivia aikoja, mutta sellaista hetkeä ei vain löytynyt. Näin pääsinkin perehdyttämään materiaaliin vain yhden leirin ohjaajista, joka olisi töissä molemmilla Lempäälän leireistä, joissa materiaali oli koekäytössä. Kahdella Vesilahden leirillä taas olin itse paikalla opastamassa tarpeen tullen isosten isosta ja isosia. Tällä oli ilmeisesti osaltaan vaikutusta palautteeseen, jota leireiltä sain.

Pyysin isosia ja materiaalin kanssa toimivia ohjaajia täyttämään pienen palautekyselyn jokaisen raamatturyhmän jälkeen. Näiden palautteiden pohjalta pystyin muokkaamaan materiaalia paremmaksi. Kolmelta leiriltä neljästä sain

pääasiassa hyvää palautetta ja rakentavaa kritiikkiä. Neljänneltä leiriltä sain hyvin negatiivista palautetta. Tämä leiri oli juuri se ainoa Lempäälän oma leiri, jolla materiaali oli kokeilussa. Kyseisen leirin ohjaajat tosin kertoivat palautteessaan, että raamatturyhmissä ei välttämättä oltu edes yritetty asioita, joita materiaalini kehotti tekemään. Kerrottiin myös, että isokset olivat huomattavan paljon muutosvastaisia. Koska edellisessä materiaalissa ei ollut mitään toiminnallista, tuomittiin toiminnalliset osuudet jo etukäteen isosten toimesta toimimattomiksi. He myös kaipasivat juuri niitä kysymyksiä, joihin isosella olisi se yksi ainoa oikea vastaus – juuri niitä kysymyksiä, joista halusin tietoisesti eroon uuden suunnitelman periaatteiden mukaisesti. Tällaisen palautteen saaminen ei ole mukavaa, mutta toisaalta myös tämä erittäin huono palaute kannusti tekemään lisää töitä materiaalin eteen.

Palautteista nousi selvästi esille muutama kokonaisuus, jotka kaipasivat toiminnalliselta osioltaan muutosta. Myös pohtimisosion kysymykset todettiin joskus liian vaikeiksi. Konseptista pääasiassa pidettiin, jotkut muutosvastaisimmista inhosivat ylipäänsä kaikkea, joka poikkesi aikaisemmasta. Myös asioita, joita jotkut toiset kehuivat loistaviksi. Palautteen pohjalta muutin muutamia toiminnallisia osioita kesän aikana. Lisäsin myös auttavia kysymyksiä pohdintaosioon helpottamaan isosen työtä. Kesän viimeiseen kokeiluun menevään materiaaliin olin huomattavasti tyytyväisempi itsekin kuin siihen, jonka kesäkuussa annoin ensimmäisiin kokeiluihin. Myös viimeisestä kokeilusta saamani palaute oli erittäin positiivinen, mutta yhä vain kysymyksiä pidettiin välillä liian haastavina.

Alkukesän kokeilujen jälkeen päätin myös tehdä isosten isoselle oman materiaalin auttamaan häntä työssään (LITE 2). Päädyin ratkaisuun materiaalin tekemisestä siitä syystä, että kokonaisuuksiin kuluu eri ryhmillä aikaa aivan eri määrä. Palautteen pohjalta jotkut saattavat myös kaivata enemmän tietoa juuri Raamatun kertomuksesta eikä niinkään muuta pohdintaa tai tekemistä. Isosten isosen materiaali antaa hänelle keinoja luoda isosille lisää tekemistä raamatturyhmiin, mikäli raamatturyhmät jäävät liian lyhyiksi. Materiaali antaa myös hieman lisää nippelitietoa kustakin käsiteltävästä Raamatun tekstistä.

9.2 Teorian huomioiminen lopputuloksessa

Jotta teoria ei jäisi aivan erilliseksi osaksi opinnäytettä, pohdin hieman, miten keräämäni teoriapohja näkyy lopullisessa tuotoksessa. Olisihan teorian varsin suotavaa jollakin tavalla vaikuttaa opinnäytteeseen, vaikka kyseessä onkin produkti eikä tutkimus.

Spiritualiteetti on materiaalissa läsnä jokaisessa kokonaisuudessa. Sitä toteutetaan ensisijaisesti rukoilemalla ja Raamattua lukemalla. Toiminnallinen osio harvemmin on suoranaisesti spiritualiteettia tukeva, keskusteltavat aiheet vain joiltakin osin. Toivottavasti myös ne osuudet kuitenkin edistävät käsiteltävän kirjoituksen hengellistäkin merkitystä. Eli lisääkin spiritualiteetin tukemista ja vahvistamista voisi olla raamatturyhmässä, mutta koen, että spiritualiteettia on huomioitu tarpeeksi.

Uskon materiaalin olevan avuksi raamatturyhmien ryhmäytymisessä. Kaikki eivät voi pitää raamatturyhmistä, oli materiaali kuinka hyvä tahansa, ja ohjaavan isosen käsissä on paljon. Materiaali antaa kuitenkin lisää mahdollisuuksia lähentää ryhmää myös tunnetasolla, kun he pääsevät yhdessä tekemään asioita ja keskustelemaan erilaisista aiheista. Olen myös saavuttanut tavoitteeni siirtää Raamatun kertomusten merkitykset tähän päivään. Kaikissa kokonaisuuksissa olen pyrkinyt siirtämään keskustelun kahden tuhannen vuoden takaa tähän päivään. Se, miten tämä nykypäiväistäminen tekee Raamatusta nuorelle merkityksellisen tänäkin päivänä, vaatisi lisäselvityksiä. Siinä olisikin mahdollisuus jatkotutkimukselle. Toiselle nykypäiväistäminen saattaa auttaa ymmärtämään, että Raamattu puhuu yhäkin ajankohtaisista ja tärkeistä asioista. Toiselle taas se voi tuntua turhalta tekohengitykseltä vanhan kirjan elossa pitämiseksi. Sillä keinolla kuitenkin pyrin auttamaan Raamatun matkaa merkittäväksi kirjaksi nuorille. Loput työstä jääköön Jumalan harteille.

Rippikoulusuunnitelma painotti osallisuutta. Huomasin kuitenkin, että aidosti osallistavan materiaalin tekeminen on erittäin vaikeaa. Vaikka nuoret pääsevätkin jossain määrin vaikuttamaan kokonaisuusien sisältöön, en voi kehua raamatturyhmien olevan todellisesti osallistavia. Isot ja etenkin isosten isonen

saavat tällä materiaalilla lisää vapauksia päättää raamatturyhmien kulusta. Leiriläiset jäävät yhä enemmän tai vähemmän vastaanottavaan ja suorittavaan rooliin. Tämän voisi laskea materiaalin huonoksi puoleksi. Toisaalta taas, jos asiasta haluaa hakea hyviä puolia, niin ainakin nuoren kehitys on otettu huomioon tällä tavoin. Vanhemmat ja kokeneemmat saavat myös enemmän vastuuta ja vapauksia, kun nuorimmat taas vähemmän.

9.3 Itsearviointi

Kokonaisuutena onnistuin projektissani melko hyvin. En odottanutkaan, että pystyisin tekemään heti niin hyvän materiaalin, että se kelpaisi sellaisenaan kaikille. Oli työn kannalta erittäin tärkeää saada materiaali koekäyttöön monelle leirille. Lukuisien palautteiden ja palautteen antajien ansiosta sain laajemman kokonaiskuvan materiaalistani, kuin jos se olisi ollut käytössä vain yhdellä tai kahdella leirillä.

Prosessin aikana huomasin myös käytännössä monien teoriatietojen paikkansa pitävyyden. Etenkin nuorten kehitysvaiheet ja henkilökohtaiset erot kehityksessä tulivat ilmi niin raamatturyhmien onnistumisessa kuin palautteessa, jota siitä sain. Myös ryhmän etenemisen huomasin palautteesta erinomaisesti: jotkin ryhmät eivät lähteneet toimimaan ollenkaan, toiset pääsivät lähes välittömästi euforiseen kolmanteen vaiheeseen, jossa kaikki on vain hyvää ja ihanaa. Jotkin ryhmät lämpenivät itselleen leirin loppua kohden. Yksikään ryhmistä ei vaikuttanut kuitenkaan pääsevän viimeiseen vaiheeseen asti, vaan leirit loppuivat sitä ennen. Se näkyi muun muassa ylilyönteinä, joita tuli leirien viimeisinä päivinä. Leiriläisillä saattoi olla liiankin kivaa keskenään niin, että yhteiset säännöt unohtuivat. Osansa näiden syntymisessä toki on myös leirin edetessä kasvavalla väsymyksellä.

Jos olisin itse ollut ohjaamassa isosia ryhmien materiaalin käyttämisessä, olisi se saattanut toimia eri tavoin. Osalla leireistä olin itse paikalla opastamassa isosten isosta, mikäli hän ei jotakin osaa materiaalista ymmärtänyt. Toisilla taas en ollut itse ollenkaan paikalla, ja tietoni materiaalin vastaanotosta perustuu ainoastaan saamaani palautteeseen. Mikäli materiaali jää käyttöön, isokset koulutetaan sen

käyttöön, mutta nyt heillä ei vielä ollut minkäänlaista koulutusta sen käyttöön. Uskon, että käyttämällä materiaaliin opitaan, vaikka muutoksia enemmän tai vähemmän vastustetaan.

Työn tekeminen lisäsi tietojani Raamatun aiheista. Työtä tehdessä eri aiheisiin perehtyi huomattavasti syvemmin, kuin aiemmin. Työn tekeminen vahvisti myös pedagogista osaamistani. Työ lisäsi valmiuksiani valmistella tulevaisuudessa mielekkäitä opetuksia niin rippikouluissa kuin myös muissa tilanteissa, etenkin nuoren seurakunnan toiminnassa.

10 LÄHTEET

- Arkkhiippakunta 2017. Uutinen uuden rippikoulusuunnitelman hyväksymisestä 6.4.2017. Viitattu 21.8.2017.
<http://www.arkkihiippakunta.fi/etusivu/?x22698=273696>
- Broman, Annika; Mattsson, Birgitta; Öjermo, Carina 2006. Rippikoulu kaikille. Helsinki: LK-Kirjat.
- Elämä – Usko – Rukous. Rippikoulusuunnitelma 2001. Viitattu 23.10.2017.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/\\$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf)
- Flöjt, Marko; Heikkonen, Taru 2012a. X-Files 316. Raamatturyhmämateriaali Lohjan rippikoulun käyttöön. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Opinnäytetyö.
- Flöjt, Marko; Heikkonen, Taru 2012b. X-Files 316. I want to believe. Rippikoulun raamatturyhmämateriaali. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Opinnäytetyön liite.
- Henkilökohtainen tiedonanto 2017. Nuorisotyönohjaaja, Lempäälän seurakunta. 9.2.2017.
- Hirsto, Johanna; Paalanne, Helena; Siukonen, Antti 2012. Ihan sama. Isoselle. Helsinki: Nuorten Keskus ry.
- Heinineva, Jani; Koskela, Aapo 2012. Pelastushistoria puuhastellen. Toiminnallinen raamatturyhmämateriaali rippikoulutyöhön. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Opinnäytetyö.
- Isoja ihmeitä 2016. Isostoiminnan linjaus. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Johnson, Monica; Monserud, Maria 2009. Values and related beliefs. Teoksessa Andy Furlong (toim.) Handbook of youth and young adulthood. New perspectives and agendas. Abingdon: Routledge, 384-391.
- Keränen-Pantsu, Raili i.a. Uskonnonopetuksen uusi OPS. Viitattu 26.10.2016.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?Open=Open&cid=results-fi&eur=%E2%82%AC&query=uskonnonopetuksen&Hae=Hae>

- Kataja, Jukka; Jaakkola, Timo; Liukkonen, Jarmo 2011. Ryhmä liikkeelle!
Toiminnallisia harjoituksia ryhmän kehittämiseksi. Juva: PS-
kustannus.
- Koskiniemi, Ville; Salminen, Ville 2014. 198 jaetta Raamatusta.
Raamatturyhmämateriaalin kehittäminen Korson seurakunnan
rippikouluihin. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.
- Kotila, Heikki 2003. Spiritualiteetti – ajankohtainen näkökulma. Teoksessa
Seppo Häyrynen, Heikki Kotila, Osmo Vatanen (toim.)
Spiritualiteetin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 13-24.
- Lempäälän kunta 2016. Kuntaesittely. Viitattu 19.10.2016.
<http://www.lempaala.fi/kuntainfo/kuntaesittely/>
- Lempäälän seurakunta 2015. Seurakunta. Viitattu 19.10.2016
<http://www.lempaalanseurakunta.fi/seurakunta/>
- Leskelä, Vihtori 2016. Nuorisopastori, Lempäälän seurakunta. Henkilökohtainen
tiedonanto 15.12.
- Leskelä, Vihtori 2017. Nuorisopastori, Lempäälän seurakunta. Henkilökohtainen
tiedonanto 9.2.2017.
- Martikainen, Jouko 2003. Hengellinen lukeminen. Teoksessa Seppo Häyrynen,
Heikki Kotila, Osmo Vatanen (toim.) Spiritualiteetin käsikirja.
Helsinki: Kirjapaja, 245-258.
- Metsä-Keisteri, Heidi; Rosenvall, Rilla 2015. Raamatturyhmämateriaali
rippikoulukäyttöön. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.
- Nuorisolaki 1285/2016, 21.12.2016. Viitattu 6.10.2017.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- Oikarinen, Lauri 1998. Peruskoululainen. Teoksessa Pyysiäinen, Markku;
Seppälä, Jarkko (toim.) Uskonnonopetuksen käsikirja. Juva:
WSOY, 172-183.
- Peitso, Jonna; Perkiö, Tuomas; Poropudas, Salla; Nieminen, Taru 2017. Ihme
isonen, isostoiminnan kirja. Helsinki: Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy.
- Peltola, Olavi i.a. Raamattu kristillisen uskon perustana. Viitattu 18.1.2017.
<http://rovasti.fi/node/181>
- Porkka, Jouko 2004. On kunnia olla isonen. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna
1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Rippikoulu. Viitattu 10.1.2017.

<http://evl.fi/tutki-uskoa/rippikoulu>

Suomen uskonnonopettajain liitto ry 2016. Uskonnonopetus Suomessa. Viitattu

21.11.2017. <https://www.suol.fi/index.php/uskonnonopetus-suomessa-2>

Suomen virtuaaliammattikorkeakoulu i.a. Teorioita ryhmän kehitysvaiheista.

Viitattu 17.1.2017.

http://www2.amk.fi/mater/viestinta_ja_media/ryhmatyotaidot/files/ryhman_vaiheet/ryhmavaiheet2.htm

Suuri Ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017. Viitattu 23.10.2017.

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/EADD755F3D7D5D6EC225804F00359B21/\\$FILE/Suuri%20ihme%20+%20Rks2017.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/EADD755F3D7D5D6EC225804F00359B21/$FILE/Suuri%20ihme%20+%20Rks2017.pdf)

Tilastokeskus 2016. Kuntien avainluvut. Viitattu 21.11.2017.

<http://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?year=2017&active1=SSS>

Yhdistyneet Kansakunnat 2017. Nuoret YK:n asialistalla ja toimijoina. Viitattu

6.10.2017. <http://yk.fi/node/489>

11 LIITTEET

LIITE 1: RAAMATTURYHMÄMATERIAALI, ISOSEN VERSIO

LUOTTAMUKSELLINEN
Turvallisuusluokitus: ISKO1

1. Jeesus kutsuu opetuslapsia

Värmeet:

Kynä ja paperia.

Rukous

Kuulumiset

Konteksti:

Jeesus on tuoreeltaan aloittanut julkisen toimintansa. Edellisissä luvuissa puhutaan siitä, kuinka hän on jo useampaan otteeseen opettanut juutalaisten synagogissa. Tehnyt jo joitain ihmeitäkin. Nyt on aika hankkia luottoväkeä seuraajiksi.

Luetaan Luuk. 5:1-11

Jeesus oli jo tehnyt vaikutuksen Pietariin. Olihan hän juuri parantanut Pietarin anopin kovasta kuumeesta. Muutoin tuskin Pietari olisi edes suostunut tekemään, kuten Jeesus pyysi. Eihän muuten kalastaja antaisi puusepän opettaa itseään kalastamaan.

Pohdittavaa:

Ihmisellä on aina suunnitelmia tulevaisuudestaan. Pietarikin luuli varmasti kalastavansa koko loppuelämänsä. Mitä pitäisi tapahtua, että hylkäisit kaikki omat suunnitelmasi ja lähtisit kohti tuntematonta? Esimerkiksi peruskoulun jälkeen maailmalle töihin?

Jokin huikea aate? Mullistus omassa elämässä tai läheisen elämässä? Pettymys nykyiseen tai toivo muutoksesta?

Millä eri tavoilla otat vastaan ohjeita eri tilanteissa?

Kun olet ärsyyntynyt tai väsynyt, kun et todella tiedä, mitä tehdä, kun olet jo tehnyt parhaasi ja epäonnistunut, tai mielestäsi onnistunut varsin hyvin?

Entä mitä eroa on sillä, millä tavalla ohjeita annetaan? Tyynesti, kannustavasti, sarkastisesti...

Mikä olisi asia, josta koet tietäväsi niin paljon, ettet tarvitse apua?

Miten suhtautumisesi muuttuisi, jos kyseisen alan ekspertti tulisi opettamaan sinua?

Tekemistä:

Ohjeiden mukaan piirtäminen.

Yksi valitaan tekijäksi. Muu ryhmä piirtää paperille jonkin melko yksinkertaisen kuvan. Kuvaa ei saa näyttää tekijälle. Sitten ryhmän pitää ohjeistaa tekijälle, miten hän saisi piirrettyä aivan saman kuvan. Ei saa sanoa, että ”piirrä kukka” vaan ainoastaan muotoja ja paikkoja saa opastaa. Myöskään ohjeiden antajat eivät saa katsoa, mitä tekijä piirtää, vaan myös ohjeet annetaan ”sokkona”.

Miten sujui? Kuinka erilaista olisi ollut, jos tekijä olisi nähnyt mallin, tai edes neuvot olisivat nähneet mitä tekijä tekee?

Kun ihmiset neuvovat toisiaan, tilanne on väistämättä tämänlainen. Jumala tosin tietää aivan kaikesta kaiken, menneestä ja tulevasta. Kun Jumala neuvoo, hän tietää maalin ja näkee tekemiset. Jumala neuvoo meitä Raamatussa, rukouksessa ja muiden kristittyjen välityksellä. Hän myös kutsuu meitä kaikkia seuraamaan itseään.

Loppurukous:

Rakas Jumala. Me olemme rippikoulussa kuulemassa Sinun kutsuasi. Avaa korviamme kuulemaan se, ja ole vakuuttamassa meitä Sinun ohjeittesi hyvydestä. Siunaa koko loppuleiri. Tätä pyydämme sinun nimessäsi, aamen.

2. Fariseus ja syntinen nainen.

Värmeet:

Puhelimet, noin 6m naru/köysi.

Rukous

Kuulumiset

Luetaan Luuk. 7:36-50.

Konteksti:

Ei kerrota, mihin aikaan tai missä tämä tapahtuu. Juuri aiemmin on puhuttu siitä, kuinka juutalaiset eivät ole hyväksyneet Jeesusta tai Johannes kastajaa, elivät he miten hyvänsä. Toisaalta seuraavaksi kerrotaan Jeesuksen seurassa olevista naisista. Tässä on siis hyvä väli kertoa Jeesuksen suhtautumisesta syntiseen naiseen ja siitä, kuinka sitä ei hyväksytä.

Tekemistä:

Jokainen ryhmästä ottaa kaksin käsin kiinni samasta narusta. Käsiä ei saa missään kohtaa irrottaa narusta, eikä niitä saa edes siirtää. Ryhmän tehtävänä on tehdä narusta merimiessolmu tai ylipäänsä jokin pitävä solmu, jonka preppauksessa sovitte.

Kun olette onnistuneet solmun tekemisessä, yrittäkää avata solmu. Yhäkään käsiä ei saa liikuttaa alkuperäisiltä paikoiltaan!

Kun tarpeeksi olette yrittäneet ja epäonnistuneet, voitte irrottaa köydestä ja ihan vain avata solmun.

Yhtä lailla synti vetää elämäämme solmuun. Itse olemme vain kiinni köydessä, eikä meistä ole avaamaan tuota solmua. Mutta Jeesus pystyy avaamaan vaikeimmatkin synnin solmut, koska hänellä on molemmat kädet vapaana. Hän kun ei tehnyt syntiä!

Googlettakaa Kuolemankauppias Kari Korhonen. Lukekaa hänen tarinansa.

Pohdittavaa:

Sekä nainen että fariseus tarvitsisivat Jeesusta tekojensa tähden. Miksi monesti vasta aivan pohjalla tajuaa, että nyt täytyy todella jotakin tehdä?

Mitä voisit tehdä itsesi tai kaverin hyväksi, että elämä ei edes pääsisi romahtamaan?

Miltä tuntuu, että myös kaikista surkeimmassa jamassa oleva voi saada kaiken anteeksi aivan, kuin mitään ei olisi tapahtunutkaan?

Entä jos se joku päivä oletkin sinä itse?

Jumala antaa anteeksi kaiken, jos sitä vain pyytää. Silti monesti vasta todella huonossa jamassa ihminen osaa kääntyä Jumalan puoleen. Tietenkään ei ole tarkoitus tehdä paljon pahaa, että ymmärtäisi kuinka paljon saa anteeksi. (Room. 6:1-2) Jeesus käskee meidän olla täydellisiä. (Matt. 5:48) Ihminen ei kuitenkaan pysty elämään täydellistä elämää, vaikka kuinka yrittäisi. Solmuja elämän naruun kertyy huomaamattakin.

Jumalalle tulee täydelliseksi vain Jeesukseen uskomalla. Kuten Jeesuskin sanoo naiselle: "Uskosi on pelastanut sinut. Mene rauhassa."

Loppurukous:

Jumala, anna meidänkin luottaa lupauksiisi anteeksiannosta. Ole pitämässä meitä hyvällä tiellä ja ole vetämässä meitä luoksesi töppäilynkäin jälkeen turvallisina mielin. Jeesuksen nimessä, amen.

3. Vertaus tuhlaajapojusta ja hänen veljestään

Värmeet:

Muistiinpanovälineet.

Rukous

Kuulumiset

Konteksti:

Kolmas samansisältöinen vertaus perätysten. Jotain on kadonnut, se löydetään, ja löytymistä juhliitaan. Vertausta on kuulemassa publikaanit, julkisesti "huonot tyypit". Paikalla oli myös fariseuksia ja lainoppineita paheksumassa Jeesusta.

Luetaan Luuk. 15:11-32

Vaikka helposti vain tuhlaajaveli tuntuu tekevän väärin, oikeastaan molemmat pojat loukkaavat isää pahasti. Molemmille pojille isä antaa anteeksi. Molempia poikia hän rakastaa yhtä lailla, poikien teoista riippumatta. Julkisyntisen vain on helpompi huomata tarve isän rakkaudelle, kuin näennäisesti ja omasta mielestään moitteetonta elämää viettävä "hyvä tyyppi".

Pohdittavaa:

Miksi isä suostui antamaan ennakkoperinnön pojalleen?

Eli miksi Jumala antaa ihmisten tehdä mitä typerimpiä valintoja?

Mitä itse olisit tehnyt, jos sinulle rakkain ihminen haluaisi rahasi tarkoituksenaan olla ikinä enää näkemättä sinua?

Mitä ajattelette ihmisestä, joka suostuu nöyryyttämään itsensä auttaakseen toisia?

Entä, jos tällä tavoin autettava ihminen ei mielestänne ansaitse apua? (Esimerkiksi on tehnyt juuri sinulle jotain pahaa)

Miltä tuntuu silti ajatus siitä, että joskus saatat itsekin olla tuo avunsaaja, vaikka tarkoituksella et mitään niin pahaa tekisikään?

Tekemistä:

Neuvotelkaa ryhmässä, mikä olisi mielestänne sopiva rangaistus seuraavista rikoksista. (suluissa on Suomen lain mukainen rangaistus vertailukohdaksi.)

Rattijuopumus (sakko – 6kk vankeus)

Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle (sakko – 1v vankeus)

Pahoinpitely (sakko – 2v vankeus)

Kuolemantuottamus (sakko – 2v vankeus)

Murha (elinkautinen)

1 000 000 euron kavaltaminen (4kk – 4v vankeus)

Näpistys (sakko)

Aseellinen ryöstö (4kk – 6v vankeus)

Eläinsuojelurikos (sakko – 2v vankeus)

Hautarauhan rikkominen (sakko – 1v vankeus)

Kiduttaminen (2v – 12v vankeus)

Maanpetos (1v – 10v vankeus)

Uskonrauhan rikkominen (sakko – 6kk vankeus)

Kunnianloukkaus (sakko – 2v vankeus)

Perustelkaa! Vertailun vuoksi jälkikäteen käydään läpi, mitä Suomen laki näistä rikoksista määrää rangaistukseksi. Kuinka hyvin mahdettiin olla samoilla linjoilla?

Jumalakin määrää rikoksista rangaistuksen. Jos Hänen lakiaan rikkoo, ei voi olla Hänen kanssaan. Silti Hän on aina valmis juoksemaan meitä vastaan, nolaamaan itsensä aina nöyryyttävään kuolemaan ristillä asti. Ihan vaan, että voisi antaa meille anteeksi, kun me sitä pyydämme.

Loppurukous:

Rakas Jumala. Kiitos uusista mahdollisuuksista. Kiitos siitä, että Sinun kanssasi voi aina kaiken sopia ja uskoa anteeksi annetuksi. Auta meitä näkemään, kuinka paljon saamme anteeksi, ja anna meidän olla myös toisiamme kohtaan yhtä anteeksiantavia. Jeesuksen nimessä, amen.

4. Jeesus parantaa spitaalisen ja halvaantuneen

Värmeet:
Puhelimet.

Rukous
Kuulumiset

Konteksti:

Jeesus on juuri lopettanut vuorisaarnan, kuuluisimman opetuksensa. Tästä alkaa kuvaukset lukuisista ihmeistä, joita Jeesus teki. Myös hänen opetuslastensa käsien kautta tapahtui lukuisia ihmeitä Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen.

Luetaan Matt. 8:1-13

Ihmeitä Jeesus ei tehnyt ihmeiden takia. Niihin liittyy jokin opetus. Tässä kuten monesti muutenkin Jeesus liittää ihmeisiin uskon: Tapahtukoon kuten uskot. Juutalaiset ajattelivat, että Messias olisi tuleva pelastamaan juutalaiset. Jeesus on kuitenkin tullut pelastamaan kaikki kansat.

Pohdittavaa:

Miksi Jeesus paransi sairaita?

Onko teille tapahtunut joskus jotain selittämätöntä? Millaista?

Jos vain etsii, löytää tarinoita kaikenlaisista selittämättömistä asioista. Millaiseen voisi uskoa?

Mikä uskomista helpottaisi/vaikeuttaisi?

Tieteellinen todiste, silminnäkijä, omakohtainen kokemus?

Monet sanovat, että Jeesukseen voisi uskoa, jos Hänet näkisi, tai jos näkisi edes jonkin ihmeen tapahtuvan. Silti, kun Jeesus aikanaan oli kaikkien nähtävillä ja teki paljon ihmeitä, Häneen uskoivat lähinnä heikoimmissa asemassa olevat ihmiset. Miksi näin?

Tekemistä:

Etsikää YouTubesta jokin kuuluisa taikatemppu. Esim. David Copperfieldin kävely kiinan muurin läpi. Katsokaa se.

Mitä samaa tämän päivän taikatempuissa on Jeesuksen tekemien ihmeiden kanssa?

Entä mitä eroa?

Jokainen taikuri tietää temppujensa olevan vain temppuja. Jeesuksen ihmeet taas eivät olleet mitään silmänkääntötemppuja. Suurin ihme on kuitenkin lopulta Jeesuksen ylösnousemus ja se, että siinä kaikki ihmiset saavat syntinsä anteeksi. Tähänkin ihmeeseen liittyy usko. Uskomalla Jeesukseen ja pyytämällä Häneltä syntejään anteeksi, saa kaiken anteeksi.

Loppurukous:

Rakas Jumala. Anna meidän pysähtyä kiireidemme keskellä katsomaan ihmeellisyyttäsi. Ole synnyttämässä, vahvistamassa ja ylläpitämässä uskoa sinuun ja tekoihisi. Sinun nimessäsi, aamen.

5. Fariseus ja publikaani

Värmeet:

Kyniä, paperia/pahvia

Rukous

Kuulumiset

Konteksti:

Tarina on keskellä julkisesti hyvistä ja pahoista ihmisistä kertovia pätkiä, jotka kertovat lapsista, tuomarista ja rikkaasta, hyvästä nuoresta miehestä. Jo kohta Jeesus olisi menossa Jerusalemiin viimeistä kertaa.

Luetaan Luuk. 18:9-14

Fariseukset olivat Jeesuksen ajan juutalaisuuden superuskovia. Pyrkivät noudattamaan pienintä piirtoa myöten kaikkia Raamatun käskyjä. Olivat myös luoneet omia käskyjensä näiden käskyjen ympärille, että varmasti olisivat rikkomatta yhtäkään varsinaisista käskyistä. Varmasti oli siis helppo kuvitella olevansa itse parempi kuin muut. Näin myös monet muut juutalaiset heidät näkivät. He olivat julkisesti hyviä tyyppejä.

Publikaanit taas tekivät töitä roomalaisille miehittäjille. He muun muassa keräsivät tulleja kaupunkien porteilla kauppailta ja rahat menivät roomalaisille. Publikaaneja pidettiinkin yleisesti vihollisen avustajina, ja siitä syystä heitä ei todella pidetty missään arvossa juutalaisten keskuudessa. Oikeastaan siis muiden silmissä publikaani oli oikea fariseuksen vastakohta. Jeesus osoittaa heidät myös vastakohdiksi, mutta aivan toisin päin, kuin yleisesti ajateltiin.

Pohdittavaa:

Millainen olisi tämän päivän publikaani? Entä tämän päivän fariseus? Millaisia ihmisiä arvostetaan heidän asemansa tähden, ketä halveksitaan? Ansaitsevatko he välttämättä tuota statusta?

Miksi toisia arvostetaan enemmän kuin toisia?

Kovastihan yritetään puhua sitä, että kaikki ovat yhtä arvokkaita.

Miksi on tärkeää tehdä ero itsensä ja muiden välille?

Etenkin, jos toinen on mielestäsi huonompi kuin itse olet.

Tekemistä:

Kuvailkaa ihminen, jollainen ette ainakaan haluaisi olla. Piirtäkää paperille ja kirjoittakaa hänen ominaisuuksiaan.

Voisiko tässä ihmisessä silti olla jotain parempaa kuin itsessäsi? Entä edes jotain samoja piirteitä kuin itsessäsi?

Jumalan silmissä eroja ei ole. Jumala rakastaa kaikkia yhtä paljon. Oli kuinka "hyvä" tai "huono" tyyppi tahansa, Jumalalle kelpaa vain, jos hänen edessään nöyrytyy ja tunnustaa omat mokansa. Oli niitä paljon tai vähän.

Loppurukous:

Rakas Jumala. Auta meitä näkemään ihminen ihmisenä hänen teoistaan huolimatta. Anna meidän hyväksyä toiset sellaisina kuin he ovat. Tee meidän kauttamme tästä paikasta hieman parempi olla ja elää. Sinun nimessäsi, amen.

6. Sakkeus

Värmeet:

Kyniä ja paperia

Rukous

Kuulumiset

Konteksti:

Jeesus on viimeisellä matkallaan Jerusalemiin. Hän tietää, mitä tulee tapahtumaan, on myös kertonut siitä opetuslapsilleen. He eivät kuitenkaan ole käsittäneet asiaa missään kohtaa. Hän on juuri saapunut Jerikoon, joka ei ole kovin kaukana Jerusalemista.

Luetaan Luuk. 19:1-10

Publikaanien esimiehenä Sakkeuksella oli paljon rahaa ja valtaa, mutta hän ei ollut ollenkaan pidetty henkilö roolinsa tähden. Hänhän oli pettureiden johtaja. Silti hänellä olisi ollut valta verottaa väkijoukolta talot alta, elleivät olisi päästäneet häntä eturiviin. Näin hän ei kuitenkaan tehnyt, vaan kiipesi puuhun.

Sakkeus ei kehdannut julkisesti osoittaa häpeäänsä, mutta heti, kun Jeesus hänet huomioi, hän teki parannuksen. Tunnusti tehneensä väärin ja lupasi korvata pahat tekonsa. Hän siis halusi muutosta elämäänsä, mutta ei kehdannut näyttää sitä. Aloite lähti Jeesuksesta. Jos Jeesus ei olisi huomioinut Sakkeusta, mitään näkyvää tuskin olisikaan tapahtunut. Pelastus lähtee Jeesuksesta.

Pohdittavaa:

Millainen ero median suhtautumisella on, jos suosittu tai epäsuosittu ihminen tekee samaa typeryyttä?

Jos Cheek nolaa itsensä tai vaikkapa Donald Trump?

Millaisen esimerkin Jeesus antoi ihmisille?

Miten meidän pitäisi suhtautua ihmisiin tämän valossa?

Miten kuulopuheet ja ennakkoasenteet vaikuttavat käsityksiimme?

Tekemistä:

Tehdään tapauksesta lööppi. Jos välineitä löytyy niin digitaalisesti, tai ihan paperille, mikä nyt tuntuu luontevimmalta.

Keksikää itse aihe tai ottakaa ideoita:

-Jeesus kehtasi mennä syntisen ihmisen mukaan, itse itsensä kutsuen!

-Sakkeus nolasi itsensä koko kansan nähden piilottelemalla puussa!

Revitelkää ihan täysillä!

Pohdittavaa:

Miten tällaista skandaalia saattoivat Jeesuksen vastustajat käyttää Jeesusta vastaan tulevana pääsiäisenä?

Jeesus kuitenkin oli kansan keskuudessa erittäin suuressa suosiossa.

Miten media tänä päivänä vaikuttaa ihmisten käsityksiin toisista ihmisistä?

Onko media tuhonnut jonkun ihmisen maineen, onko se tarpeettomasti nostanut jotakuta toista?

Oikeudessa syyttömiksi todetut tai ns. turhat julkkikset?

Jeesus ei kuitenkaan valikoi ihmisiä. Hän kutsuu kaikkia yhtä lailla tykönsä, olivat ihmiset toisistaan mitä mieltä hyvänsä. Tämän takia suuri osa ensimmäisistä kristityistä olikin juuri ihmiskunnan hylkiöitä.

Loppurukous:

Jeesus, kutsu meitä kutakin tavalla, jonka me voimme huomata. Älä jätä itseäsi huomaamattomaksi, vaan kosketa meitä todella. Toimi täällä leirillä ja tämän jälkeenkin meidän elämässämme. Sinun nimessäsi, amen.

7. Jeesuksen viimeinen vuorokausi

Värmeet:

Kamera, säätä kestävä rastit.

Rukous

Kuulumiset

Konteksti:

Jeesus on chillailut Jerusalemissa muutamia päiviä. Hän on aiheuttanut hämmennystä teoillaan temppelissä, ja Hänen vihamiehensä ovat jo suunnitelleet kovasti Hänen raivaamistaan pois tieltä. Jännät hetket ovat käsillä.

Rastirata: Ehtoollisen asettaminen, Mark.14:17-25

Rukous Getsemanessa, Matt.26:36-46

Jeesuksen pidättäminen, Luuk.22:47-54

Jeesus neuvoston edessä, Mark.14:53-64

Jeesus ja Pilatus, Mark.15:1-15

Jeesuksen ristiinnaulitseminen, Joh.19:17-24

Isoset kulkevat ryhmiensä mukana, rastit ovat ns. ”kylmiä”.

Kullakin rastilla luetaan kyseinen kohta. Sitten lavastetaan tilanne. Miten ryhmänä tiivistäisitte tilanteen yhteen kuvaan?

Suunnitellessa pitää huoli siitä, että yksikään ryhmä ei mene rasteja aikajärjestyksessä, vaan rastit ovat sekaisin. Kun kaikki rastit on käyty, pitää ryhmän laittaa kuvansa aikajärjestykseen. Näin muodostuu ryhmän kuvaus, diashow, Jeesuksen viimeisestä vuorokaudesta.

Ryhmien esitykset voidaan käydä yhdessä läpi, mikäli vain esimerkiksi iltaohjelmasta löytyy sopiva aikarako. Näin rata ja sen tuotos ei jäisi aivan ilmaan leijumaan.

Tähän voi mennä enemmän aikaa kuin muihin raamiksiin, ottaa huomioon päivien suunnittelussa =)

Loppurukous:

Jumala, osoita meille, kuinka paljon olet poikasi Jeesuksen kautta meille tehnyt. Anna meidän kiitollisina ottaa vastaan lahja, jonka meille olet antanut ristillä. Sinun nimessäsi, aamen.

8. Jeesus ristillä

Värmeet:

Askartelutarpeita / mitä vaan.

Rukous

Kuulumiset

Konteksti:

Jeesus on viime yönä pidätetty. Kuolemantuomio on käytännössä jo pikkutunteina langetettu, mutta vasta aamulla on hankittu roomalaisilta vallanpitäjiltä virallinen vahvistus. Täytäntöönpano on voitu siis aloittaa. Jeesus saadaan lopulta raivattua pois tieltä!

Luetaan Luuk. 23:32-43

Jeesuksen kanssa ristillä riippuvilla miehillä ei todellakaan ollut minkäänlaista ansioluetteloä esitellä Jeesukselle. Ainoa meriitti, jota he saattoivat itsestään Jeesukselle osoittaa, oli usko. Jeesus antoi anteeksi ilman yhden yhtä hyvää tekoa.

Pohdittavaa:

Miksi vain toinen rosvo pyysi anteeksi?

Mitä eroja heidän suhtautumisessaan Jeesukseen oli? Molemmat olivat kuitenkin kuolemassa ja kaipasivat apua.

Miltä se tuntuu, että murhamieskin voi päästä taivaaseen, kunhan vain ennen kuolemaansa katuu?

Onko se reilua/oikeudenmukaista? Ansaitseeko murhamies paikkaa taivaassa?

Miksi pitäisi elää kunnollista elämää, jos kuitenkin on mahdollista katuä ja päästä taivaaseen?

Tähän muun muassa Job. 35:6-8

Sanotaan, että kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa. Symboleilla ja logoilla onkin monesti jotain hyvinkin syviä tarkoituksia, vaikka sitä ei heti huomaakaan. Esimerkiksi tavallinen asia, kynttilä, voikin symboloida uskoa, rukousta, elämää, ylösnousemusta, kuolemattomuutta, Jeesusta... Muissa yhteyksissä varmasti montaa muutakin asiaa.

Tekemistä:

Risti on kristinuskon tunnetuin symboli, koska Jeesuksen kuolema ristillä sovitti ihmisten synnit. Siihen asia ei edes jäänyt, vaan Jeesus vieläpä nousi kuolleista, ja lupaa Häneen uskoville ylösnousemuksen myös!

Kehitelkää uusia symboleita, jotka voisivat tänä päivänä kuvastaa anteeksi saamista?

Kukin ryhmästä saa vapaavalintaisella tavalla saatavilla olevia materiaaleja hyväksi käyttäen tehdä omasta mielestään sopivan symbolin. Muistetaan perustella, miksi juuri tällainen kuvastaisi anteeksi saamista.

Kuten ristin ryöväri aikanaan, voimme mekin tänä päivänä laittaa toivomme ristiinnaulittuun Jeesukseen. Meidänkin pahojen tekojemme takia on jo kärsitty rangaistus. Ryövärin tavoin pitää vain pyytää Jeesusta muistamaan meitä.

Loppurukous:

Rakas Jeesus. Kiitos siitä, että me voimme luottavaisesti kääntyä puoleesi missä tahansa elämämme vaiheessa. Kiitos, että voimme olla varmoja siitä, että koskaan ei ole liian myöhäistä. Ohjaa meitä tykösi. Sinun nimessäsi, amen.

9. Ylösnoussut Jeesus

Värmeet:

Kamera, tarpeen mukaan askarteluvälineitä.

Rukous

Kuulumiset

Konteksti:

On sunnuntai. Jeesus on perjantaina kuollut ja haudattu. Opetuslapset olivat nähneet tyhjän haudan, ja Jeesus oli ilmestynyt Magdalan Marialle. Muut evankeliumit kertovat omia näkemyksiään aiheesta, mutta joka tapauksessa haudalla oltiin oltu jännän äärellä. Opetuslapset eivät kuitenkaan tieneet, mitä tuleman piti, vaan pelkäsivät. Yhtäkkiä Jeesus ilmestyi heidän keskelleen, ja siitä ratkesi todellinen riemu.

Luetaan Joh. 20:19-29

Tuomas ei usko, ellei itse näe. Jeesus itse oli ennustanut oman kuolemansa ja ylösnousemuksensa. Siltikään opetuslapset eivät millään usko, ennen kuin näkevät. Muutaman viikon päästä Jeesus nousee jo taivaaseen, eivätkä opetuslapsetkaan enää näe häntä. Silti usko pysyy.

Pohdittavaa:

Opetuslapset luulivat viettävänsä loppuelämänsä Jeesuksen kanssa. Mitä luulette heidän ajatelleen Jeesuksen kuolemasta?

Jeesus oli puhunut sekä kuolemastaan että ylösnousemisestaan jo etukäteen. Kaikki oli mennyt kuten Hän oli sanonut. Miksi opetuslapset silti eivät osanneet sitä odottaa?

Mikä helpottaa sinulle uuden ja ehkä yllättävänkin asian uskomista?

Millaista vaikutusta sillä on, kuka asiasta todistaa?

Tutkija, hyvä kaveri, nimimerkki keskustelualueella...

Miksi pitäisi itse nähdä, että voisi uskoa?

Mitä kaikkea uskotaan todeksi, mutta oikeasti kukaan läsnäolijoista ei ole nähnyt tai muuten havainnut itse?

Esim.

Maapallon pyöreys. Todistettu, mutta eihän sitä näe, ellei mene avaruuteen katsomaan.

Etelämantereen olemassaolo. Kuka siellä muka on käynyt?

Alkuräjähdyks. Teoria, josta on vain epäsuoria todisteita. Tämän hetken paras Arvaus.

Ruokasuositukset. Osa uskoo toiset ei, mutta nämä vasta vaihtuvatkin tiuhaan.

Tiede ylipäänsä. Määritelmänsäkin mukaan se korjaa itse itseään, mutta tämänhetkinen teoria on usein yleisenä totena pidetty.

Tekemistä:

Keksitään itse lisää.

Kuvatkaa mainos, jossa uskottelette ja todistelette valitsemanne asian paikkansapitävyyttä kaikin mahdollisin keinoin kunnon mainos-TV -tyylillä!

Mikäli ryhmälle sopii paremmin paperisen mainoksen askartelu, niin toki sekin on mahdollista.

Mainokset voidaan katsoa porukalla esimerkiksi iltaohjelman yhteydessä, tai missä tahansa yhteisesti sopivassa välissä.

Vaikka kukaan meistä ei ole ollut näkemässä ylösnoussutta Jeesusta, opetuslapset näkivät hänet. Pidimme me sitä totena tai emme, opetuslapset olivat asiasta niin vakuuttuneita, että olivat valmiit kuolemaankin sen takia. Perimätiedon mukaan 11/12 opetuslasta kuoli marttyyrikuoleman. Viimeinenkin, Johannes, yritettiin myrkyttää, mutta siinä epäonnistuttiin. Valheen takia tuskin kukaan olisi valmis kuolemaan.

Loppurukous:

Rakas Jeesus. Sinä tiedät kaiken, tiedät, mikä on totta ja mikä ei. Auta meitä tämän maailman informaatiotulvasta erottamaan totuus ja valhe, oikea ja väärä. Anna voimaa kamppailla houkutuksia vastaan. Sinun nimessäsi, aamen.

10. Ohjeita uuteen elämään kristittynä.

Värmeet:

Kyniä ja paperia.

Rukous

Kuulumiset

Konteksti:

Kristinusko ei nojaa vain Jeesuksen opetukseen. Jeesus kyllä opetti itse kolme vuotta opetuslapsiaan, mutta opetuslapset ja koko joukko kristittyjä aina tähän päivään asti opettavat myös kristinuskosta. He tulkitsevat Jeesuksen opetuksia, ja joitain aivan uusia piirteitä kehittyi. Opista ei ole tullut yhtenäistä tähänkään päivään mennessä, vaan se on enemmän pirstaloitunut kirkkokuntien moninaistuessa. Silti kaiken pitäisi nojata Raamatun Sanaan.

Paavali on viettänyt kokonaiset kaksi vuotta Efesoksessa lähetysmatkallaan muodostamassa seurakuntaa (Apt.19). Vielä sieltä lähdettyään hän muistaa efesolaisia kirjeellään. Paavali itse on vankilassa, joten kirje on ainut tapa auttaa efesolaisia.

Luetaan Ef. 4:25-32

Pohdittavaa:

Mitä mieltä olette annetuista ohjeista?

Olisiko maailma tai ihan vain Suomi parempi vai huonompi paikka, jos näitä noudatettaisiin?

Miten nämä ohjeet toteutuvat kristittyjen keskuudessa nyt? Entä koulussa, harrastuksissa, internetissä...?

Toteutuvatko nämä ylipäänsä missään?

Miten itse voisit olla mukana toteuttamassa näitä ohjeita?

Miten voisit auttaa muitakin näiden toteuttamisessa?

Tekemistä:

Valitkaa jokin osa-alue, jota seurakunnassa mielestänne pitäisi kehittää. Suunnitelkaa jokin konkreettinen kehitysidea seurakunnalle.

Mitä pitäisi kehittää? Miksi juuri sitä?

Miten seurakunta hyötyisi juuri tästä?

Miten lähtisitte asiaa kehittämään?

Miten pääsisitte tavoitteeseenne?

Mitä vaiheita suunnitelman toteutuminen vaatisi?

Miten saavutettua tulosta pidettäisiin yllä?

Vinkkinä, Raamatulla kannattaa asioita perustella näin seurakunnan piirissä!

Pyrkikää tekemään aidosti realistinen kehitysidea. Toki mielikuvitusta saa käyttää niin ideassa kuin sen tekemisessä! Ties vaikka työntekijälle esiteltynä asialle alettaisiin tehdä jotakin.

Tämä maailma ei tule koskaan olemaan täydellinen paikka. Eivät myöskään seurakunnat. Silti mahdollisimman hyvään kannattaa pyrkiä, että kaikilla olisi mahdollisimman hyvä olla. Lopulta juuri me olemme niitä, jotka tekevät seurakunnasta halutunlaisen.

Loppurukous:

Rakas Jeesus. Ohjaa meitä hyvään, ja pidä meidät erossa pahasta. Auta meitä rakastamaan toisiamme niin kuin itseämme ja tekemään muille niin kuin haluaisimme itsellemme tehtävän. Sinun nimessäsi, aamen.

Kuulumiskierrokseen ideoita.

Kukin ryhmästä etsii internetistä jonkin tämänhetkistä mielentilaansa kuvastavan kuvan tahi meemin. Käydään kuvat läpi ja jokainen saa sitten avata kuvaansa perustellen.

Päivän fiiliksen lisäksi kerrotaan jotain ylimääräistä, kuten:

- Mikä biisi on soinut tänään päässä?
- Mikä on ollut parasta / pahinta päivässä?
- Mitä odotat illalta?
- Mikä oli ensimmäinen ajatuksesi aamulla?
- Mitä tahansa, taivas on rajana ideoille.

Mitä päälläsi olevat vaatteet kertovat fiiliksestäsi?

Mikä emoji kertoo päivän fiiliksesi? Ota aidosti tämä emoji naamallesi.

Kertokaa kuulumisenne äärimmäisen ilmeettömästi ja niin monotonisesti kuin suinkin pystytte.

Kuulumiset kerrotaan yksitellen pantomiimina näytellen. Muut yrittävät arvata, mitä esittäjälle kuuluu.

Kukin kertoo kuulumisensa valitsemastaan staattisesta lihaskuntoliikkeestä, koko ajan samassa asennossa pysyen. Muu ryhmä menee samaan asentoon kuin kertoja kuulumisten ajaksi. Vähän veri kiertämään elimistössä!

Rukouksia raamiksen alkuun.

Omilla sanoilla rukoilu on aina hyvä, samoin leirillä tapahtuneiden asioiden puolesta rukoilu, mutta alla myös joitakin valmiita vaihtoehtoja.

Jumala, kiitos tästä leiristä ja päivästä. Ole siunaamassa meidän yhteinen hetki Raamatun äärellä. Auta meitä ymmärtämään, mitä Sinä näillä sanoilla yrität meille sanoa. Sinun nimessäsi, amen.

Kiitämme sinua, Jeesus, että olet tänäänkin suojelemassa meitä. Älä anna minkään pahan olla tällä leirillä. Siunaa tämä raamis, että me voitaisi oppia jotain uutta Sinusta. Sinun nimessäsi, amen.

Kiitos Jeesus siitä, että olet luvannut olla aina siellä, missä kaksi tai kolme kokoontuu sinun nimessäsi. Me pyydämme Sinun läsnäoloasi ja siunaustasi tällä yhteiselle hetkelle Sinun sanasi ääressä. Sinun nimessäsi, amen.

Jeesus, ole ohjaamassa meitä, meidän tekojamme ja sanojamme. Ole tekemässä tästä hetkestä meille kaikille hyvä olla ja anna meidän ymmärtää, mitä Raamatussa yrität meille sanoa. Sinun nimessäsi, amen.

Rakas Jumala. Anna meidän ymmärtää Raamatusta juuri se, mitä Sinä meille haluat sanoa. Ole puhumassa meille sanasi kautta tänäänkin. Sinun nimessäsi, amen.

Isä Meidän -rukous on erittäin pätevä myös.

LIITE 2: RAAMATTURYHMÄMATERIAALI, ISOSTEN ISOSEN VERSIO

ERITTÄIN SALAINEN
Turvallisuuksluokitus: ISKO3

Isosten isonen!

Loistava valinta, olet noussut isosesta nextille levelille isoisoksi! Kaiken muun isoisottelun lisäksi harteillasi lepää vastuu raamisten preppaamisesta isosille. Isosten isosen rooli onkin hyvin tärkeä raamisten onnistumisen kannalta, sillä isosen vihkossa ei ole kaikkea sitä, mitä mahdollisesti voi raamiksissa tarvita. Tämän vihkosen onkin tarkoitus antaa sinulle hieman kättä pidempää täyttämään isosten tarpeet, murheet ja toiveet!

Ensinnäkin sinun on isoisona tärkeä perehtyä etukäteen käsiteltävään kohtaan. Ellet ole varma, mitä mikäkin sana tai termi tarkoittaa, selvitä se ennen preppausta. Jos sinä et tiedä jotakin, eivät varmasti isoksetkaan. Pyri selittämään asiat mahdollisimman yksinkertaisesti.

Tarkastele etukäteen myös tekemisosiota. Ole varma siitä, että ymmärrät, mitä tekeminen käytännössä tarkoittaa. Katso myös tarvittavat materiaalit etukäteen valmiiksi. Toisille ryhmille toisenlaiset tekemiset toimivat paremmin kuin toisille. Jos mahdollista, neuvottele vetäjien kanssa siitä, mitkä raamikset juuri tälle ryhmälle kannattaisi vetää. Joitakin jää kuitenkin ylimääräisiksi.

Raamikset jäävät auttamatta lyhyiksi, mikä neuvoksi?

Toisilla voi raamiksiin hurauttaa 50 minuuttia, toiset juoksevat ne läpi 20 minuutissa. Näin se vain menee. Lyhyeksi jääville raamiksille on hyvä keksiä vähän yhdessä sovittua täytettä loppuajaksi, sillä ei ryhmiä etuajassakaan pidä vapaalle päästää. Kiusallinen hiljaisuus taas on, kiusallista.

Jokaiselle raamikselle voitte yhdessä katsoa jonkin biisin soitettavaksi. Musiikki, kaikki paitsi yhteislaulut, jää helposti liian pieneen rooliin rippikoulussa. Biisi tai kaksi tuo kummasti mittaa lisää raamikseen, ja saattavatpa leiriläiset jopa löytää itselleen biisilistanjatkoa. Esimerkiksi MNF esiintyjälistalta voi tehdä poimintoja raamiksissa pienenä ilmaisena mainoksena syksyisille reissuille.

Monissa raamiksissa voi tekemistä-osiota myös toistaa tai jatkaa. Esimerkiksi.

1. Useampi leiriläinen voi toimia piirtäjänä. Myös kuva saa ja sen pitää olla tarpeeksi vaikea niin, että piirtämisessä kuluu aikaa eikä se edes onnistu aivan täydellisesti.
2. Solmuja voi tehdä useampia ja erilaisia. Vaikeusastetta saa kummasti, kun yrittää tehdä rusettia! Solmun tekeminen on myös toimivaa ryhmäyttämistä.
4. Temppuja voi toki katsoa useampiakin. Erittäin viihdyttäviähän nuo parhaimmillaan ovat.
5. ”Inhokki-ihmisen” lisäksi voi myös piirtää ihmisen, joka erityisesti haluaisi olla. Siitäkin voi käydä vielä keskustelut melkeinpä samoilla kysymyksillä.

6. Lööppejä voi tehdä vaikka kaksi. Tai täydentää ensimmäistä vielä ties millä aiheeseen liittymättömillä mainoksilla tai muilla ”jutuilla” joita tästä ”lehdestä” löytyisi.

8. Symbolien ollessa valmiita, voidaan myös keskustella yleisesti muistakin kristinuskon symboleista. Esimerkiksi wikipediasta löytyy tarpeeksi taustatietoa kristinuskon symboleista. Toki tehtävänäsi on etukäteen kaivaa tarpeellinen tieto, jos koet sen tarvitsevasi!

10. On tärkeää, että ensin tehdään yksi idea huolellisesti. Sen voi oikeasti niin halutessaan esitellä työntekijöillekin, mikäli koette osuvanne tärkeään aiheeseen. On toki mahdollista tehdä myös lisää kehitysideoita, ei seurakunnasta kehitettävä hetkessä lopu.

Raamoksen tarkoituksena ei ole opettaa kaikkea mahdollista Raamatusta kerralla. Ei edes kaikkea mahdollista siitä yhdestä lyhyestä kohdasta, joka raamiksessa luetaan. Silti ryhmä saattaa haluta myös lisää tietoa, taustoja tai lukemista raamikseen, ja sitä heille sitten annetaan. Internetistä löytyy valtavasti tietoa kaikesta Raamattuun liittyvästä. Kunhan tarkastaa, että sivu on jonkin luotettavan luterilaisen yhteisön ylläpitämä, voi sieltä poimia tietoja. Oma suosikkini on rovasti Olavi Peltolan sivut rovasti.fi. Toki sinulla on täysin vapaat kädet tiedonhankinnassasi, ja tietoa haet juuri niin paljon kuin itse koet tarpeelliseksi.

Seuraavaksi hieman taustoja ja selityksiä kuhunkin raamikseen, pieniä knoppitietoja kaikesta jos kovasti haluaa päteä, ja samankaltaista luettavaa lisää.

Hirveen jännää dataa raamiksista.

1. -Gennesaretinjärvi sijaitsee satakunta kilometriä Jerusalemissa pohjoiseen. Jeesuksen kotikaupunki Nasaret sijaitsee aivan lähellä.

-Ylipäänsä Gennesaretinjärven seudulla tapahtuu valtaosa Jeesuksen tärkeistä teoista ja opetuksista.

-Järven länsirannalla oli juutalaisten aluetta. Itäranta taas oli pakanoiden aluetta. Jeesus teki ihmeitä myös siellä, ei-juutalaisten keskuudessa! Esim. Luuk.8:26-39.

-Rinnakkaiskertomukset Matt.4:18-22 ja Mark.1:16-20.

-Muiden opetuslasten kutsumisia Matt.9:9, Joh.1:35-51.

2. -Syntinen nainen eli todennäköisesti maksullinen nainen. Ei edes tuolloin ollut kovin arvossa pidetty ammatti.

-Alabasteri on pehmeää kiveä, jota pehmeytensä vuoksi käytettiin ja käytetään juuri erilaisten astioiden ja koristeiden tekemiseen. Helppo siis muotoilla.

-Markuksen evankeliumin mukaan tuoksuöljy oli nardusöljyä. Himalajalla kasvavan kasvin juuresta tehty öljy oli todella, todella kallista. Evankeliumit eivät tosin välttämättä puhu samasta tapahtumasta.

-Denaari oli normaali päiväpalkka. Suomen keskituloihin suhteutettuna tänä päivänä yksi denaari on noin 170 euroa.

-Naisen ei tullut pitää julkisesti hiuksiaan auki. Tämä nainen kuitenkin selkeästi niin teki, kun kerran hiuksillaan kuivasi Jeesuksen jalat.

-Voi olla hyvä keksiä konkreettisia esimerkkejä pohdintakysymyksen ”Mitä voisit tehdä itsesi tai kaverisi hyväksi...” tueksi.

3. -Ennakkoperinnön pyytäminen tarkoitti käytännössä sitä, että poika toivoi isänsä kuolevan. Mukavaa.

-Isä nolasi itsensä moneen otteeseen. Juokseminen ei sovellu aikuiselle, koska hän joutuu nostamaan ”hamettansa” ja paljastamaan nilkkansa. Hän myöskin joutui poistumaan juhlapaikalta ja suostuttelemaan omaa poikaansa tulemaan mukaan, vaikka pojan – totta kai – pitäisi totella. Tämä kaiken sen jälkeen, kun hän oli muiden silmissä epäonnistunut isänä, kun poika halusi ennakkoperinnön.

-Palvelijoilla ei ollut kenkiä, pojalle ne kuuluivat. Myös sormus, jonka isä pojalleen antoi, oli sinettisormus. Se siis antoi käskyvallan kaikkeen isän omaisuuteen ja palvelijoihin isän sinetillä. Todella otti taas pojakseen!

-Lisää samanlaisia vertauksia Luuk.15:1-10.

4. -Olisi hyvä isosporukalla löytää jokin selittämätön tapahtuma kaikkien jaettavaksi. Jokaiselle niitä kuitenkin ei ole tapahtunut, mutta varmasti jollekin ryhmästä.

-Jeesus laskeutui vuorelta, jolla hänen kerrotaan pitäneen vuorisaarnan. Todennäköisesti siis Gennesaretinjärven rannalla ollut mäki.

-Spitaaliksi määriteltiin lukuisia erilaisia ihosairauksia. Tämä mies saattaa siis olla spitaalinen tai kärsiä melkein mistä vain muusta ihosairaudesta. Ei sillä mitään väliä kertomuksen kannalta tosin ole.

-3.Moos.14:1-32 löytyy spitaalista puhtaaksi julistamista koskeva laki, johon Jeesus viittaa.

-Kapernaum sijaitsi Gennesaretinjärven pohjoisrannalla.

-Lisää Jeesuksen ihmeitä Matt.9:18-34, Matt.14:13-33.

5. -Temppeliin mentiin yhteisiin rukouksiin uhrien yhteydessä. Kyseessä oli siis yhteinen jumalanpalvelus eikä yksityinen tilaisuus.

-Fariseus teki tiukan eron itsensä ja muiden välille. Hän seisoi itsekseen, erillään muista, ettei vahingossa edes koskisi mihinkään epäpuhtaaseen.

-Hän rukoili ääneen, kuten tapana oli. Oikeastaan hän kuitenkin vain ylisti itseään hyvydestään, ja ”rukouksellaan” opetti muita kuuloetäisyydellä olevia elämään kuten hän.

-Publikaani taas rukoili rintaansa lyöden. Miehet löivät rintaansa vain äärimmäisessä surussa ja tuskassa. Hän siis pyysi aidosti anteeksi, toisin kuin fariseus.

-Jeesus tyyttää fariseuksia ja lainoppineita Luuk.11:37-54.

6. -Sakkeuksella totisesti oli rahaa ja valtaa. Hän oli asemansa nojalla kerännyt ylimääräisiä veroja omaan taskuunsa. Kylmän kuuloinen kaveri, mutta silti hän nolasi itsensä Jeesuksen tähden.

-Puuhun kiipeäminen ei ikimaailmassa sovi aikuiselle miehelle. Nilkathan siinä näky ja arvokkuus katoaa.

-Metsäviikunapuu on myös varsin tiheä puu. Korkealle kun kiipeää, on melkoisen hyvässä näkösuojassa. Sakkeus ei ilmeisesti halunnut jäädä kiinni siitä, että halusi kuin halusikin nähdä Jeesuksen.

-Melkein täydellinen rikas mies Mark.10:17-27.

7. -Poikkeava raamis, niin ei varmaan kauheasti tarvitse ylimääräistä mieltä. Isoisena sinun voi olla hyvä toimia kellottajana niin, että jokin rasti ei ruuhkaudu ja toisaalta raamis ei veny turhan pitkäksi.

8. -Jehovan todistajat eivät usko, että Jeesusta olisi naulattu ristiin. Vanhassa Testamentissa 5.Moos.21:22-23 puhuu paalusta, ja kreikan kielen ristiä tarkoittava sana voi tarkoittaa myös paalua. Roomalaiset kuitenkin naulitsivat rikollisia nimenomaan ristiin, joten väite on höpöhöpöä.

-Ristiinnaulittaessa nauvoja ei isketty kämmenten ja jalkapöytien läpi niin kuin taiteessa monesti esitetään, vaan ranteen luiden välistä ja kantapäähän läpi. Ensimmäinen messiasennustuskin osuu muuten tähän aika kivasti. (1.Moos.3:15.)

-Ristiinnaulittu kuolee lopulta tukehtumalla. Jeesus kuitenkin huusi vielä juuri kuollessaan, joten hän ei voinut kuolla tukehtumalla. Jeesus nimenomaan antoi henkensä, ei hän kuollut ihan vain ”koska hänet naulattiin ristiin”.

-Jeesuksen matka ristille ja kuolema Luuk.23:26-31 ja 44-49.

9. -Johanneksen evankeliumi on kirjoitettu viimeisenä neljästä evankeliumista. Tämä näkyy muun muassa siinä, että tässäkin kohdassa puhutaan juutalaisista aivan kuin he olisivat joitakin toisia tyyppejä. Jeesuksen opetuslapset itsekin olivat juutalaisia, ja pitivät itseään juutalaisina vielä pitemmän aikaa. Vasta, kun juutalaiset alkoivat karkottaa heitä synagogista, alettiin puhua kristityistä. (Apt.11:26)

-Naiset olivat jo aikaisemmin kertoneet opetuslapsille Jeesuksen ylösnousseen, mutta he eivät uskoneet sitä. (Luuk.24:9-12) Vain aikuisen miehen todistus oli luotettava, naisen todistusta arvostettiin yhtä vähän kuin lapsen.

-Jeesus ilmestyy Emmauksen tiellä Luuk. 24:13-35.

10. -Moni Paavalin kirjeistä on kirjoitettu Roomasta, jossa Paavali oli vankina viimeiset vuodet elämästään. Vankeus ei ollut

kovin ankaraa, koska hän sai vapaasti julistaa evankeliumia ja kirjoittaa kirjeitä.

-Lisää Paavalin elämänohjeita: Room.12:1-3, Ef.5:21-6:4, Fil. 4:4-9, Kol. 3:13-25, 1.Tes. 5:12-22.

Osa voi herättää närkästystä ainakin sukupuolijaottelunsa osalta, mutta toisaalta voi aiheuttaa myös hienoa keskustelua.

Lisää ylimääräistä!

Voipi myös olla, että raamis tulee tehdyksi varsin asiallisesti, mutta vielä voisi kaivata jotakin ajankulua. Ensisijaisesti tietenkin pyritään siihen, että raamisaika kuluisi varsinaiseen raamikseen, mutta kyllä sinne kaikkea hömpähömpää voi vielä lisätä jos tarvetta tulee. Näissä vain taivas on rajana, eikä näiden ylimääräisyyksien tarvitse varsinaisesti mitenkään edes liittyä juuri käytyyn raamikseen. Joka tapauksessa jokin yhteinen tekeminen on parempi kuin se, että ryhmä nuoria snäppäilee viimeisen vartin raamiksesta.

Kirjoittakaa post-it lapuille kaikkia kivoja positiivisia kannustushuutoja tai muita päivänpiristyksiä. Näitä saa sitten liimailla ympäri leirialuetta kaikkien ihailtavaksi.

Tehkää lappuja erilaisista hyvistä teoista. Jokainen saa yhden tai miksei useampiakin lappuja. Ennen leirin loppumista pitää tämä hyvä teko tehdä jollekin. Esim.

Avaa ovi toiselle, siivoa roskat pyytämättä, auta toista hänen toimissaan, kehu toista hänen tekemisistään, toivota hyvää huomenta jollekulle kuolemanväsyneelle, piristä tylsistynyttä, kaada juotavaa jonossa seuraavalle yms.

Raamattualias. Erilaisia jo rippikoulun aikana tutuksi tulleita sanoja tai asioita pitää yhden ryhmäläisen selittää loppuryhmälle niin, että hän ei käytä tuota kyseistä sanaa selittäessään. Loppuryhmä arvaa, mistä sanasta on kyse. Esim. Jeesus: Jumalan poika, syntyi tallissa.

Vastaus on Jeesus, mikä on kysymys? Keksikää mahdollisimman monta kysymystä, johon vastaus on Jeesus!

Sanoittakaa uudelleen jokin riparin aikana laulettu laulu niin, että se kuvastaa juuri teidän riparianne. Voitte toki myös sanoittaa uudestaan jonkin radiohitin, gospel vaan osuu vähän paremmin luonnostaan.